

5^ο Γενικό Λύκειο Τρικάλων

Ταχυδρομική διεύθυνση

Καλαμπάκας & Σταυροπούλου. Τρίκαλα, Τ.Κ. 42100

Τηλέφωνο: 2431033780

ΦΑΞ : 2431071559

E-MAIL: mail@5lyk-trikal.tri.sch.gr

Site: <http://5lyk-trikal.tri.sch.gr/>

<http://blogs.sch.gr/5lyktrik>

Σχολικό Έτος 2018-2019

Υπεύθυνη-διδάσκουσα καθηγήτρια:

Ηλιάδη Αμαλία, φιλόλογος-ιστορικός (ΠΕ02), Δ/ντρια

5^ο ΓΕΛ Τρικάλων

Σχολικό Έτος 2018-2019

***Εργασία στο μάθημα της Φιλοσοφίας (Υπεύθυνη
καθηγήτρια: κ. Ηλιάδη Α.) (Σχέση Φιλοσοφίας & Πολιτικής
στη μορφή-είδος της Πολιτικής Φιλοσοφίας)***

***ΘΕΜΑ: «Ποιο από τα πολιτικά συστήματα και τη φιλοσοφία
του υποστηρίζετε με επιχειρήματα ως το βέλτιστο για την
ανθρώπινη κοινωνία.» (Σχέση Φιλοσοφίας & Πολιτικής στη
μορφή-είδος της Πολιτικής Φιλοσοφίας)***

Εισαγωγή της διδάσκουσας καθηγήτριας:

Μια θεματική της πολιτικής φιλοσοφίας έχει συνήθως ως περιεχόμενο της τις γενικές αιτιολογήσεις για την ύπαρξη του κράτους και των άλλων πολιτικών θεσμών, και για τις ειδικά πραγματικές ή φανταστικά ιδανικές μορφές τους: τείνει σχεδόν πάντα να αφορά τις αφηρημένες πολιτικές

των μακροπρόθεσμων επιδόσεων των κυβερνήσεων αντί των συγκεκριμένων πολιτικών της καθημερινότητας. Εκτός του κράτους, άλλοι τέτοιοι θεσμοί όπως το πολιτικό και νομικό σύστημα, το είδος του πολιτεύματος, η κυβέρνηση και η δημόσια διοίκηση, οι διεθνείς σχέσεις, η εκπαίδευση, τα ατομικά δικαιώματα, καθήκοντα, και υποχρεώσεις αποτελούν θέματα συζήτησης της Πολιτικής Φιλοσοφίας. Στο περιβάλλον αυτό ερωτήματα αυτού του είδους αξιολογούνται ως φιλοσοφικά και πολιτικά ταυτόχρονα.

Η Πολιτεία του Πλάτωνα είναι η πρώτη προσπάθεια αντιμετώπισης των προβλημάτων αυτών, και αποτελεί ακόμη και σήμερα ένα βασικό κείμενο Πολιτικής Φιλοσοφίας. Το δίκαιο κράτος, στο οποίο ο καθένας και το καθετί εκπληρώνει την κατάλληλη σύμφωνα με την φύση του ιδιότητα, αντιπροσωπεύει ένα εφικτό ιδανικό, σύμφωνα με τον Πλάτωνα, μόνο εάν οι βασιλιάδες μελετούν φιλοσοφία ή οι φιλόσοφοι γίνουν βασιλιάδες. Στην συνάφεια αυτή ο «φιλόσοφος» ορίζεται έμμεσα ως εκείνος που κατανοεί τις Μορφές ή Ιδέες, και είναι κατά συνέπεια ικανός να γνωρίζει τι απαιτείται πραγματικά για την δικαιοσύνη, την καλοσύνη, κτλ. Στο ουτοπικό αυτό όραμα του Πλάτωνα άσκησε κριτική ο μαθητής του Αριστοτέλης στα «Πολιτικά», με τα οποία παρουσιάζει μια αποσπασματική και προσγειωμένη στην πραγματικότητα αξιολόγηση των συγχρόνων του πολιτευμάτων και θεσμών. Η φύση η ίδια, επέμενε ο Αριστοτέλης, έχει εδραιώσει την εξουσία των κυβερνώντων επί των κυβερνωμένων με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που έχει θέσει τους αφέντες επί των σκλάβων, τους συζύγους επί των συζύγων και τους πατεράδες επί των παιδιών. Η καλύτερη μορφή κράτους στην πράξη πρέπει να αναμειγνύεται με ένα ισορροπημένο πολίτευμα. Τα κλασικά αυτά έργα της πολιτικής φιλοσοφίας έθεσαν τους Όρους του θέματος και για τους Ρωμαίους/Ρωμαίους πολίτες συμβάλλοντες σε αυτό, Κικέρωνα και Πολύβιο.

Η πολιτική επιστήμη λέγεται πως είναι περιγραφική, την απασχολούν δηλαδή τα γεγονότα, οι αιτίες και οι συνέπειές τους. Ενώ η πολιτική φιλοσοφία λέγεται πως είναι κανονιστική, την απασχολούν δηλαδή οι αξίες, το είναι και το γίνεσθαι τους· σχετικά με αυτές τα άτομα διαφέρουν πάντα, εξίσου όσο διαφέρουν σε ζητήματα γούστου ή προσωπικών προτιμήσεων.

Η επισκόπηση των κεντρικών προβλημάτων και εννοιών της αρχαίας και νεότερης πολιτικής θεωρίας με έμφαση στις διαφορετικές θεωρίες δικαιοσύνης που διατυπώνονται από αρχαίους στοχαστές και στην κανονιστική θεμελίωση που προσφέρουν σε προτάσεις για πολιτική οργάνωση, αποσκοπεί να

- προσφέρει μια ανασκόπηση των θεμελιωδών πολιτικών ιδεών στην αρχαιότητα
- εξετάσει την υποδοχή και επιρροή τους στην ιστορία της πολιτικής σκέψης
- αξιολογήσει συγκριτικά τις ομοιότητες και διαφορές τους με τις σύγχρονες εκφάνσεις τους
- παράσχει το απαραίτητο θεωρητικό υπόβαθρο για συναφείς προβληματισμούς.

Το περιεχόμενό τους αφορά:

Την ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

- Η αρχαϊκή δικαιοσύνη της παραδοσιακής ηθικής και των πρώιμων στοχαστών
- Οι σοφιστές για τη σχέση της δικαιοσύνης με το ατομικό συμφέρον
- Η σοφιστική υπεράσπιση της αδικίας
- Η κριτική του Σωκράτη στην παραδοσιακή δικαιοσύνη
- Ο Πλάτων για τη δικαιοσύνη ως ψυχική αρμονία
- Ο Αριστοτέλης για τη δικαιοσύνη ως αρετή της ψυχής και ακριβοδικία στην κοινωνική αλληλεπίδραση
- Ο Επίκουρος για τη συμβολαιοκρατική δικαιοσύνη
- Οι Στωικοί για το έλλογο φυσικό δίκαιο
- Ο Θωμάς Ακινάτης για το θεϊκό και τον ανθρώπινο νόμο

Την ΠΟΛΗ και Τα ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΑ

- Πρωταγόρας και Επικούρειοι για την εργαλειακή αξία της πόλεως για ασφάλεια
- Ο Αριστοτέλης για την εγγενή αξία της φύσει πόλεως
- Οι ιστορικοί για τη δημοκρατία
- Ο Σωκράτης για την αθηναϊκή δημοκρατία
- Η Πλατωνική κριτική της δημοκρατίας και η επιστοκρατική του πρόταση
- Η Αριστοτελική κατηγοριοποίηση των πολιτευμάτων
- Ο Αριστοτέλης για την πολιτική διανομή
- Ο Αριστοτέλης για τη δημοκρατία
- Αρχαίες θεωρίες για το μεικτό πολίτευμα
- Η χριστιανική κοινοπολιτεία
- Νεότερες θεωρίες Πολιτικής Φιλοσοφίας.

Κάνοντας μια ειλικρινή τοποθέτηση στους μαθητές μου για το μάθημα της φιλοσοφίας, τους εξέφρασα το «παράπονο» και τη βεβαιότητα πως, ενδεχομένως, δεν θα θυμούνται, αργότερα στο πέρασμα του χρόνου, στοιχειώδη δεδομένα, όπως τη διαίρεση της φιλοσοφίας σε κλάδους, και τους ρώτησα στη συνέχεια να μου πουν τι νιώθουν για τη φιλοσοφία ως μάθημα. Οι προφορικές και γραπτές απαντήσεις τους στο κεντρικό μου ζητούμενο που ήταν η αυθόρμητη κατάθεση απόψεων, εντυπώσεων και προσδοκιών εκ μέρους τους, για το μάθημα της Φιλοσοφίας, με ικανοποίησαν και επιβεβαίωσαν την βασική μου θεωρητική θέση: ότι σκοπός του μαθήματος είναι η φιλοσοφική και ιστορικο-φιλοσοφική κατανόηση του ζητήματος της διδασκαλίας της φιλοσοφίας, και όχι κατ' αρχήν η πρόταση μιας ειδικής διδακτικής της φιλοσοφίας.

Στην προοπτική αυτή, συζήτησα με τους μαθητές/τριές μου το ερώτημα αν είναι διδακτή η φιλοσοφία, με αναφορά στην προβληματική που ανέπτυξαν ορισμένοι φιλόσοφοι και ορισμένες παραδόσεις. Έγινε ιστορική επισκόπηση της διδασκαλίας της φιλοσοφίας (το πότε, από ποιους και με ποιον σκοπό και μέθοδο έχει διδαχθεί), επισκόπηση που προϋποθέτει –και προχωρεί παράλληλα με– την ίδια την ιστορία της φιλοσοφίας. Στη συνέχεια προτάθηκαν και παρουσιάστηκαν τρόποι διδασκαλίας της φιλοσοφίας (θεματοκεντρικοί και κειμενοκεντρικοί). Με τον τρόπο αυτό δείχθηκε ότι η διδασκαλία της φιλοσοφίας είναι και μπορεί να γίνει ένα φιλοσοφικό «πρόβλημα».

Στις μέρες μας πολλοί συνεχίζουν να επιχειρηματολογούν (ή πιστεύουν ότι δεν χρειάζεται καν να επιχειρηματολογήσουν) υπέρ του σημαντικού (ή και του

θεμελιώδους) ρόλου της φιλοσοφίας στη Μέση Εκπαίδευση, ακόμη και στην κοινωνία. Το αν και πώς διδάσκεται η φιλοσοφία συνδέεται με την αντίληψη για τη φύση της μάθησης και της γνώσης και προϋποθέτει, τελικά, μία θέση για τη φύση και το έργο της ίδιας της φιλοσοφίας. Ως τέτοιο, ως φιλοσοφικό ερώτημα, προσείλκυσε παραδοσιακά την προσοχή των φιλοσόφων, οι οποίοι δεν το άφησαν στα χέρια των ειδικών της διδακτικής (που, εξάλλου, ελάχιστες φορές το καταδέχθηκαν).

Η χρησιμότητα της διδασκαλίας της φιλοσοφίας ήταν και παραμένει η εξής: να ολοκληρωθεί η μάθηση ενός παιδιού με στόχο αυτό με τη σειρά του να μάθει να σκέφτεται.

Εμπνεόμενοι από εικόνες και σχετικά κείμενα και διαπνεόμενοι από δημιουργικότητα και ερευνητική διάθεση, οι μαθητές και οι μαθήτριάς μου διατύπωσαν τις σκέψεις, τις απόψεις, τις αντιλήψεις τους για το μάθημα και την αξία της φιλοσοφίας και της σχέσης της με τα είδη-μορφές των πολιτευμάτων και την Πολιτική Επιστήμη, εκτιμώντας τη σημασία της πολιτιστικής, ελληνικής και ευρωπαϊκής μας κληρονομιάς και εκφράζοντας παράλληλα τα συναισθήματά τους για το αγαθό της φιλοσοφικής ενασχόλησης και μελέτης καθώς και της αυτοσυνειδησίας...

Η Υπεύθυνη-διδάσκουσα Καθηγήτρια **Ηλιάδη Αμαλία ΠΕ02** εύχομαι, σε αρμονική και στενή συνεργασία με τους μαθητές και τις μαθήτριάς μου, να συνεχίσουμε να παράγουμε εύχρηστο και ουσιαστικής σημασίας εκπαιδευτικό υλικό που τόσο το έχει ανάγκη η εκπαιδευτική κοινότητα για την προαγωγή της εκπαιδευτικής μας συνείδησης και το βάθεμα της εσωτερικής μας σοφίας. Όπως οι μαθητές/τριάς μας,

έτσι κι όλοι μας απολαμβάνουμε, από άποψη περιεχομένου και μορφής, ουσίας και αισθητικής, το ισορροπημένο ερευνητικό αποτέλεσμα του παιδαγωγικού μας μόχθου.

Ηλιάδη Αμαλία, φιλόλογος-ιστορικός (ΠΕ02), Δ/ντρια 5^{ου} ΓΕΛ Τρικάλων

ΘΕΜΑ: *«Ποιο από τα πολιτικά συστήματα και τη φιλοσοφία του υποστηρίζετε με επιχειρήματα, ως το βέλτιστο για την ανθρώπινη κοινωνία.»(Σχέση Φιλοσοφίας & Πολιτικής στη μορφή-είδος της Πολιτικής Φιλοσοφίας)*

*Εργασίες Φιλοσοφίας Β' τετραμήνου μαθητών/τριών
Τμήματος Β1 5ου Γενικού Λυκείου Τρικάλων/Διδάσκουσα
καθηγήτρια: Ηλιάδη Αμαλία, φιλόλογος-ιστορικός,
Διευθύντρια 5ου ΓΕΛ Τρικάλων*

Εργασία 1η

Πολιτικό σύστημα είναι το σύνολο των επίσημων νομικών θεσμών που αποτελούν μια «κυβέρνηση» ή ένα «κράτος». Πιο γενικά, ο όρος αυτός κατανοεί όχι μόνο την νομική οργάνωση του κράτους αλλά και την πραγματικότητα του τρόπου λειτουργίας του κράτους. Όταν μιλάμε για πολιτικά συστήματα, είναι δύσκολο να καθορίσουμε ποιοι είναι οι συνηθέστεροι τύποι. Εξάλλου, πολλά πολιτικά συστήματα είναι παρόμοια ή έχουν παρόμοιες ρίζες. Κάθε πολιτικό σύστημα έχει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά του. Τα τέσσερα πιο κοινά πολιτικά συστήματα ανά τον κόσμο περιλαμβάνουν την δημοκρατία, την μοναρχία και την ολιγαρχία.

Ας αρχίσουμε με την ανάλυση της **μοναρχίας**

- **Βασιλεία**
- **Τυραννία**

Όταν σκεφτόμαστε μια μοναρχία, σκεφτόμαστε τα πολιτικά συστήματα των μεσαιωνικών ευρωπαϊκών χωρών. Σε μια μοναρχία, ένας ηγεμόνας δεν επιλέγεται συνήθως από τη φωνή του λαού ή των εκπροσώπων τους.

Συχνά ένας μονάρχης είναι ο αρχηγός του κράτους μέχρι να παραιτηθεί ή μέχρι το θάνατο.

Ωστόσο, όπως και με άλλα πολιτικά συστήματα, υπάρχουν διαφορετικοί τύποι μοναρχιών. Ο τύπος που θεωρούμε συνηθισμένο είναι η απόλυτη μοναρχία, στην οποία ο μονάρχης έχει τον τελικό λόγο σε θέματα κυβέρνησης. Πολλά είναι τα είδη των μοναρχιών σήμερα που δεν ακολουθούν αυτή τη μέθοδο. Ειδικά στον ανεπτυγμένο κόσμο υπάρχουν όρια στην εξουσία ενός ατόμου. Οι συνταγματικές μοναρχίες εμπίπτουν σε αυτήν την κατηγορία, και μερικές φορές θεωρούνται και δημοκρατίες. Σε αυτό το είδος μοναρχίας, ο μονάρχης είναι ο αρχηγός του κράτους, αλλά ένα σύνταγμα περιορίζει τη δύναμη του και άλλοι κάνουν τους νόμους. Ζωντανό παράδειγμα για το μεγαλύτερο πλεονέκτημα της μοναρχίας είναι το Ηνωμένο Βασίλειο στο οποίο υπάρχει βασιλεία.

Επικρατεί μια ισορροπία ανάμεσα σε κυβέρνηση και τον λαό της. Η σύγχρονη βασιλεία είναι συνήθως μια φιγούρα στην κυβέρνηση αντί να είναι ο κυβερνών επιτηρητής όλων. Τα πρωταρχικά καθήκοντα της απόφασης δίδονται στον πρωθυπουργό, ο οποίος στη συνέχεια αναφέρεται απευθείας στον βασιλιά ή τη βασίλισσα. Εδώ πρέπει να τονίσουμε ότι το μεγαλύτερο ψεγάδι της μοναρχίας είναι ο κίνδυνος για μετατροπή της σε τυραννία. Η τυραννία είναι ευκολότερη στη διαμόρφωση μιας μοναρχίας. Πολλές κυβερνήσεις προσπαθούν να εξισορροπήσουν τις εξουσίες μιας μοναρχίας μεταξύ πολλαπλών ομάδων, αλλά ένας κυβερνήτης που είναι αποφασισμένος να είναι σκληρός και παράλογος μπορεί να υπαγορεύσει ότι όλες οι δυνάμεις διοχετεύονται μέσω αυτών.

Μια άλλη αυταρχική μορφή κυβέρνησης είναι η δικτατορία. Κανονικά, ένας δικτάτορας είναι ο κύριος άνθρωπος που κυβερνά τη χώρα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το πολιτικό σύστημα διευθύνεται από μια μικρή ομάδα ανθρώπων. Οι δικτάτορες δεν περιορίζονται από τα συντάγματα ή τα κοινοβούλια. Οι κυβερνημένοι συνήθως δεν συμφωνούν με κανέναν τρόπο και αν διεξάγονται εκλογές είναι συνήθως υποθέσεις στις οποίες ο δικτάτορας είναι ο μόνος υποψήφιος. Κύριο φαινόμενο της δικτατορίας, είναι η παράβαση, ή κατάργηση των κανόνων δικαίου, που συνοδεύεται με την κατάργηση των ατομικών ελευθεριών, των πολιτικών δικαιωμάτων, με απαγόρευση ύπαρξης κάθε αντιπολίτευσης, με λογοκρισία, φυλακίσεις πολιτικών κ.λ.π. Οι δικτατορίες που προέκυψαν αποδείχθηκαν εξαιρετικά ασταθείς και λίγοι από τους μεμονωμένους δικτάτορες ήταν ικανοί να ικανοποιήσουν για πολύ τις απαιτήσεις των διαφόρων ομάδων που υποστήριζαν τις προσφορές τους για εξουσία. Στην συνέχεια ας αναλύσουμε την **ολιγαρχία-«δημοκρατία»**:

- **Κομμουνισμός**
- **Καπιταλισμός**

Η πολιτική εξουσία ασκείται από ένα ορισμένο αριθμό προσώπων, τα οποία θεωρούνται προνομιούχα έναντι των άλλων, εξαιτίας της καταγωγής τους, της περιουσίας τους είτε της ένταξής τους σε κάποιο συγκεκριμένο κόμμα.

Στις περισσότερες περιπτώσεις, ένα κομμουνιστικό κράτος βασίζεται στην ιδεολογία του κομμουνισμού όπως διδάσκεται από τον Μαρξ και / ή τον Λένιν. Το κομμουνιστικό, πολιτικό και οικονομικό δόγμα που αποσκοπεί στην αντικατάσταση της ιδιωτικής ιδιοκτησίας και μιας οικονομίας με κερδοσκοπικό χαρακτήρα με δημόσιο ιδιοκτησιακό και κοινοτικό έλεγχο, τουλάχιστον των κυριότερων μέσων παραγωγής και των φυσικών πόρων μιας κοινωνίας. Το αποτέλεσμα του κομμουνισμού είναι συχνά η φτώχεια. Ο κομμουνισμός μπορεί να υποδηλώνει ότι όλοι επωφελούνται από τη δομή του και ότι όλοι είναι ίσοι στα μάτια της κυβέρνησης, αλλά είναι το αντίθετο που συμβαίνει συχνότερα. Η κυβέρνηση μπορεί να αλλάξει τους κανόνες ανά πάσα στιγμή για να βοηθήσει τον εαυτό της. Δηλώνουν πόση οικονομική ανάπτυξη συμβαίνει, ποιος επωφελείται από αυτό, και δίνεται βιομηχανική έμφαση σε κάθε κοινότητα. Αυτό θα μπορούσε να δώσει στην κυβέρνηση τρόπους για να ανταποκριθεί γρήγορα σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, αλλά θέτει επίσης τον πληθυσμό στο έλεος των ιδιοτροπιών του κράτους. Οι περισσότεροι άνθρωποι ζουν υπό συνθήκες φτώχειας κάτω από τον κομμουνισμό.

Ο καπιταλισμός είναι ένα σύστημα ιδιωτικής ιδιοκτησίας που είναι ανοικτό σε νέες ιδέες, νέες επιχειρήσεις και νέους ιδιοκτήτες - εν συντομία, σε νέα κεφάλαια. Η λογική του καπιταλισμού τόσο στους υποστηρικτές όσο και στους κριτικούς έχει αναγνωριστεί από καιρό ως δυναμισμός, δηλαδή, όσον αφορά τις καινοτομίες και, πιο επιμελώς, την επιλεκτικότητά του στις καινοτομίες που δοκιμάζει. Ταυτόχρονα, ο καπιταλισμός είναι επίσης γνωστός για την τάση του να δημιουργεί αστάθεια, που συχνά συνδέεται με την ύπαρξη χρηματοπιστωτικών κρίσεων, την εργασιακή ανασφάλεια και την αποτυχία να συμπεριληφθούν αυτοί που μειονεκτούν. Σε μια άκρως ανταγωνιστική και εντελώς καπιταλιστική οικονομία, δεν θα υπήρχε χώρος για τους ηλικιωμένους, τα παιδιά και τα άτομα με ειδικές ανάγκες που πιθανότατα δεν θα είχαν δεξιότητες. Οι ιδιωτικές εταιρείες δεν θα είχαν κίνητρα να παρέχουν υπηρεσίες για αυτούς, αν δεν είχαν χρήματα.

Και τέλος, απομένουν να αναλυθούν οι πολλές μορφές της δημοκρατίας:

- **Άμεση Δημοκρατία:** Από τεχνική άποψη, κάθε πολίτης έχει ίσο

λόγο στη λειτουργία της κυβέρνησης. Οι πολίτες θα μπορούσαν να εμφανιστούν σε μια συνάντηση και στη συνέχεια να συμμετάσχουν άμεσα στη διαδικασία διακυβέρνησης και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και δημιουργίας νόμων.

· Αντιπροσωπευτική Δημοκρατία: Σε μια αντιπροσωπευτική δημοκρατική οργάνωση, οι πολίτες εκλέγουν εκπροσώπους που πραγματικά κάνουν το νόμο. Οι πολίτες εκλέγουν νομοθέτες οι οποίοι, με τη σειρά τους, κάνουν νόμους.

Η δημοκρατία στην αρχαία Αθήνα

Η Βουλή ήταν το συμβουλευτικό όργανο της Εκκλησίας του Δήμου. Κάθε νόμος, για να ψηφιστεί, έπρεπε να προετοιμαστεί και να συζητηθεί από την Βουλή, που έβγαζε το προβούλευμα.

Γι' αυτό τα νομοθετήματα που ψήφισε η Εκκλησία του Δήμου άρχιζαν πάντα με τη φράση <<φάνηκε σωστό στον Λαό και στην Βουλή>>.

Όλα τα αξιώματα ήταν συνήθως προσιτά σε όλους τους πολίτες. Επίσης πολλοί άρχοντες έβγαιναν με κλήρωση, που σημαίνει ότι από την στιγμή που κάποιος γεννήθηκε Αθηναίος πολίτης είχε την δύναμη να εκλεγεί σε πολλά αξιώματα και απλά περίμενε πότε θα κληρωθεί σε ένα από αυτά.

Αυτό σημαίνει επίσης ότι όλοι οι πολίτες, πλούσιοι ή φτωχοί, θα ερχόταν κάποτε η ώρα να κληρωθούν ή να εκλεγούν σε κάποιο αξίωμα. Τις δικαστικές αρχές αποτελούσαν δύο μεγάλα δικαστήρια, ο Άρειος Πάγος, το παλιό ανώτατο δικαστήριο, που στα χρόνια της δημοκρατίας είχε χάσει πολλές από τις αρμοδιότητές του, και η Ηλιαία, το λαϊκό δικαστήριο, που το απαρτίζουν 6000 μέλη που έβγαιναν με κλήρωση από όλους τους πολίτες για έναν χρόνο. Η Ηλιαία χωριζόταν σε δέκα τμήματα από 600 δικαστές το καθένα και επιλαμβανόταν σε όλες τις ποινικές και αστικές περιπτώσεις. Υπήρχαν όμως και μικρότερα ή και ειδικά δικαστήρια. Στην Εκκλησία του Δήμου, που συνεδρίαζε 40 φορές το χρόνο, μπορούσε να πάρει τον λόγο ο κάθε πολίτης και όσο μιλούσε και ό,τι κι αν έλεγε, κανείς δε μπορούσε να τον διακόψει ή να τον σταματήσει. Ήταν η περίφημη ισηγορία.

Κατά την γνώμη μου δύο είναι τα πολιτεύματα που θα χαρακτήριζα ως ιδανικά για την σημερινή κοινωνία μας : τον κομμουνισμό που στην πράξη δυστυχώς πουθενά δεν κατόρθωσε να αναπτυχθεί με την ιδεατή του μορφή, αλλά συχνά κατάντησε δικτατορία και οδήγησε το λαό σε εξαθλίωση και την άμεση δημοκρατία που και αυτή στην αρχαία Αθήνα κατάντησε δικτατορία των στρατηγών και επίσης μετέτρεψε την Αθήνα σε αντίστοιχη ΗΠΑ της εποχής της. Ιδανικό πολίτευμα, κακά τα ψέματα, δεν υπάρχει και ούτε ποτέ θα υπάρξει όσο υπάρχει στο DNA του ανθρώπου η εκμετάλλευση του συνανθρώπου του και η ανάδειξη του Εγώ του.

Εργασία 2η

Στο πέρασμα του χρόνου πολλά ήταν τα πολιτεύματα που πέρασαν και χαρακτήρισαν την εκάστοτε πολιτική σκηνή αφήνοντας το δικό τους κυβερνητικό στίγμα. Έχοντας κάνει μια ευρύτερης κλίμακας προεπισκόπηση σχετικά με τα υπάρχοντα πολιτεύματα, καταλήγει κανείς στο γεγονός ότι η Δημοκρατία αντικατοπτρίζει τις συνθήκες ενός σωστά δομημένου θεμελιακά συστήματος όπου πολίτες και κράτος λειτουργούν κάτω από το πρίσμα ηθικών αξιών με αποτέλεσμα μια εναρμονισμένη λειτουργία. Τα πλεονεκτήματα που προσφέρει η δημοκρατία είναι υψίστης σημασίας και επιδρούν θετικά σε πολλούς τομείς που αφορούν τόσο το άτομο όσο και την κοινωνία .

Η κυριαρχία της δημοκρατίας χαρίζει ασφάλεια και σιγουριά στο άτομο, εφόσον διασφαλίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα, προασπίζει την ελευθερία σκέψης και έκφρασης, γεγονός που προωθεί την διακίνηση ιδεών, και γενικότερα διαμορφώνει τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την ολόπλευρη και ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας του πολίτη. Κάθε πολίτης είναι ελεύθερος να ζει και να εργάζεται με σκοπό την εξασφάλιση μιας ποιοτικής διαβίωσης. Στο πλαίσιο αυτό τα άτομα μαθαίνουν και ζουν ειρηνικά, κάτω από το πνεύμα της συλλογικότητας και της συνεργασίας, χωρίς να υποτάσσονται σε ανθρώπους που διψούν να αποκτήσουν δύναμη και εξουσία. Ρυθμιστής της κοινωνίας και της πολιτικής σκηνής είναι ο λαός, καθώς στη δημοκρατία λαμβάνονται αποφάσεις με κριτήριο την βούληση των πολιτών για τους οποίους μάλιστα επικρατεί η αξία της ισότητας. Η δημοκρατία σε αντίθεση με άλλα πολιτεύματα δεν προωθεί τον φόβο των πολιτών απέναντι στους νόμους και κατοχυρώνει την ισονομία και την ισηγορία ως προϋποθέσεις για την κοινωνική πρόοδο.

Οι πολιτικοί που προωθούν την δημοκρατία και οι πνευματικοί άνθρωποι που την υποστηρίζουν έχουν βαθιά φιλοσοφημένες και ισχυρές προσωπικότητες και είναι ικανοί να αναλαμβάνουν ευθύνες, να παίρνουν πρωτοβουλίες και να υλοποιούν τις αποφάσεις τους. Οι πολιτικοί αυτοί ηγέτες κατέχουν υψηλό μορφωτικό επίπεδο και απέχουν από το πρότυπο του στυγνού τεχνοκράτη καθώς κέντρο τους έχουν τον άνθρωπο και όχι οικονομικούς στόχους. Ακόμη, συνδυάζουν τον ορθολογισμό και το συναισθηματισμό αποφεύγοντας την ψυχρή λογική. Είναι απαλλαγμένοι από την εμπάθεια και τη μισαλλοδοξία, είναι διαλλακτικοί και αναγνωρίζουν το δίκαιο.

Δεν υπάρχει λοιπόν αμφιβολία ότι η βίωση της δημοκρατίας και η

κατοχύρωσή της δεν είναι μάταιη και άσκοπη αλλά αποτελεί αναγκαία συνθήκη για την πραγματική ζωή, ώστε ο άνθρωπος να ανάγεται σε ανώτερη ύπαρξη, να ευημερεί και να απολαμβάνει τα αγαθά αυτής.

Εργασία 3η

Το ιδανικό πολίτευμα

Η εύρεση του ιδανικού πολιτεύματος είναι ένα διαχρονικό πρόβλημα των κοινωνιών ανά την υφήλιο. Ήδη ο Πλάτωνας είχε προτείνει την δημοκρατία της Αρχαίας Αθήνας ως το ιδανικό πολίτευμα, ωστόσο οι ενδοιασμοί του τον οδήγησαν στην επιλογή της αριστοκρατίας, προτείνοντας τελικά την εναλλαγή μεταξύ τους, τονίζοντας πως το άριστο δεν είναι εφικτό. Προσωπική μου άποψη είναι πως η δημοκρατία της αρχαίας Αθήνας την εποχή της ακμής της, δηλαδή τον «χρυσό αιώνα» του Περικλή, είναι όντως το καλύτερο πολίτευμα.

Η Αθηναϊκή δημοκρατία ήταν ένα διαρκώς εξελισσόμενο σύστημα κατανομής της εξουσίας, που κατέληξε να εφαρμόζεται ως αποτέλεσμα τουλάχιστον 170 ετών διενέξεων και διαφορών μεταξύ των κατοίκων του μεγαλύτερου τμήματος της Αττικής. Εφαρμόστηκε στην αρχαία πόλη-κράτος των Αθηναίων για 140 έτη, από το 462 π.Χ. έως το 322 π.Χ. με δύο μικρά διαλείμματα τυραννίδων τις οποίες κατέλυσε.

Σύμφωνα με αυτή, αφού η διαβίωση όλων των πολιτών (από τη γέννηση ως το θάνατο τους), διέπεται από νόμους, οι πολίτες είναι οι μόνοι υπεύθυνοι, ώστε να διαμορφώσουν τους νόμους που τους αξίζουν, σύμφωνα με τις κοινές τους πεποιθήσεις (δόξες), τα κοινά τους συμφέροντα και οφείλουν να τους τηρούν.

Το πολίτευμα της αρχαίας Αθηναϊκής δημοκρατίας δεν πρέπει να συγχέεται με την σύγχρονη "αντιπροσωπευτική" δημοκρατία (ή κοινοβουλευτισμό), καθώς διαφέρουν μεταξύ τους σε πολλά ουσιαστικά σημεία, που τα καθιστούν πρακτικά ξένα μεταξύ τους.

Τα όργανα λειτουργίας των πολιτών ήταν τρία: α) Η συνέλευση των πολιτών ή εκκλησία του Δήμου (σε ορισμένες περιπτώσεις με ελάχιστο όριο 6.000 ατόμων), β) η βουλή των 500 και γ) το δικαστήριο της Ηλιαίας (τουλάχιστον 200 άτομα, αλλά έφταναν τα 6.000, όταν συγκαλούνταν η ολομέλειά της).

Από αυτά τα τρία σώματα η εκκλησία και το δικαστήριο είχαν πραγματική εξουσία –παρόλο που το δικαστήριο, σε αντίθεση με την

εκκλησία, ποτέ δεν αποκλήθηκε 'δήμος', καθώς επανδρωνόταν από ένα υποσύνολο του σώματος των πολιτών, αυτούς που είχαν συμπληρώσει το 30ο έτος της ηλικίας τους. Αλλά οι πολίτες οι οποίοι ψήφισαν και στα δυο δεν υπόκειντο σε έφεση ή δικαστική δίωξη, όπως τα μέλη της βουλής και οι υπόλοιποι κάτοχοι δημοσίων αξιωμάτων.

Η εκκλησία του Δήμου

Το κεντρικό γεγονός της Αθηναϊκής δημοκρατίας ήταν οι συνεδριάσεις της εκκλησίας του Δήμου. Σε αντίθεση με ένα σύγχρονο κοινοβούλιο, τα 'μέλη' της εκκλησίας δεν εκλέγονταν, αλλά συμμετείχαν όλοι οι έχοντες πολιτικά δικαιώματα, όποτε και αν ήθελαν.

Μόνο άρρενες ενήλικοι Αθηναίοι που είχαν ολοκληρώσει τη διατροφή (από τα 18 μέχρι τα 20) στρατιωτική τους θητεία και ήταν γνήσια τέκνα και από τους δύο γονείς ή μόνο από τον πατέρα, είχαν το δικαίωμα να συμμετάσχουν και να ψηφίσουν στη συνέλευση. Επίσης, δεν μπορούσαν να συμμετάσχουν στη συνέλευση οι πολίτες των οποίων τα πολιτικά δικαιώματα είχαν ανασταλεί. Ορισμένες φορές παραχωρούνταν το δικαίωμα του Αθηναίου πολίτη σε μεγάλες ομάδες (στους Πλαταιείς το 427 π.Χ., στους Σάμιους το 405 π.Χ.) αλλά από τον 4ο αιώνα μπορούσε να παραχωρηθεί μόνο σε άτομα με ειδικό ψήφισμα, με απαρτία 6.000 ατόμων στην Εκκλησία. Η παραχώρηση γινόταν ως ανταμοιβή για υπηρεσίες προς την πόλη. Ο μέτοικος που είχε πλέον πολιτικά δικαιώματα ονομαζόταν ισοτελής. Σε τέτοια κατάσταση βρισκόταν πολλοί κάτοικοι της Αθήνας. Ανάμεσα σε αυτούς: ο Λυσίας, ο Αριστοτέλης, κ.ά. Στην πορεία ενός αιώνα, οι αριθμοί αυτών που συμμετείχαν με πολιτικά δικαιώματα στην Αθηναίων Πολιτεία μεταβάλλονταν.

Παρ' όλα αυτά, η αντίθεση με άλλες πόλεις, όπου αποφάσιζαν οι βασιλείς - τύραννοι με τους ευγενείς-γερουσία-θεσμοθέτες και απλώς ανακοίνωναν τις αποφάσεις στους "πολίτες", ήταν τεράστια. Στην Αθήνα, οι πολίτες ήταν περισσότερο δραστήριοι, το πλήθος των οργάνων με τον αριθμό συμμετεχόντων και το εύρος των αποφάσεων του πολιτικού συστήματος δείχνουν ένα εύρος συμμετοχής που ξεπερνούσε σημαντικά οποιοδήποτε σύγχρονο σύστημα εξουσίας.

Η εκκλησία είχε τουλάχιστον τέσσερις λειτουργίες: ψήφισε εκτελεστικά ψηφίσματα (π.χ. για την έναρξη πολέμου ή απονομή της ιδιότητας του πολίτη σε έναν ξένο), εξέλεγε ορισμένους αξιωματούχους, νομοθετούσε και δίκασε πολιτικά εγκλήματα. Καθώς, όμως, το σύστημα εξελισσόταν,

σημαντικό μέρος των δύο τελευταίων λειτουργιών μεταφέρθηκε σε δικαστήρια.

Η τυποποιημένη διάταξη ήταν η εξής: ομιλητές εκφωνούσαν λόγους υπέρ και κατά μίας πρότασης και ακολουθούσε η ψηφοφορία υπέρ ή κατά της πρότασης, συνήθως με ανάταση των χεριών. Σε αντίθεση με τα σύγχρονα κοινοβούλια, οι αγορεύσεις ήταν κατ' ουσία προσπάθειες πειθούς των παρευρισκομένων. Παρόλο που μπορεί να υπήρχαν μπλοκ υποστήριξης διάφορων θέσεων, που μερικές φορές παρουσίαζαν μεγάλη διάρκεια αναφορικά με κρίσιμα θέματα, δεν υπήρχαν οργανωμένα κόμματα ή κυβέρνηση και αντιπολίτευση με τη σημερινή έννοια. Κατ' ουσίαν, η εκάστοτε κυβέρνηση ήταν ο /οι ομιλητής /ομιλητές με τον οποίο συμφωνούσε η πλειοψηφία των συμμετεχόντων στη συνέλευση για το συγκεκριμένο ζήτημα.

Η βουλή των 500

Η βουλή των 500, το πολυπληθέστερο σώμα αξιωματούχων, αποτελούσε μια οργανωτική επιτροπή της εκκλησίας, ετοιμάζοντας νομοθετικά προσχέδια και καθορίζοντας τη θεματολογία της. Από το 487 π.Χ οι 500 βουλευτές καθορίζονταν με κλήρωση, που λάμβανε χώρα μία φορά κάθε χρόνο. Ένας πολίτης μπορούσε να είναι μέλος της βουλής δύο φορές στη ζωή του. Κάθε πολίτης μπορούσε να καταθέσει προτάσεις στη βουλή. Τυπικά απαγορευόταν η εκκλησία να λαμβάνει αποφάσεις χωρίς ένα προβούλευμα, δηλαδή μία πρόταση από τη βουλή. Η πρόταση αυτή μπορούσε να είναι συμπαγής, επεξεργασμένη ή 'ανοιχτή', που λίγο διέφερε από το να καθορίζει τη θεματολογία της εκκλησίας. Η βουλή ή τα εναλλασσόμενα τμήματά της, οι πρυτανείες, εξυπηρετούσαν ως ένα είδος. Κάθε μέρα του έτους ένας από τους βουλευτές ήταν αρχηγός του κράτους για αυτή τη μέρα (για παράδειγμα κρατούσε τα κλειδιά του ταμείου και τη σφραγίδα του κράτους και ήταν υπεύθυνος για την υποδοχή ξένων αποστολών και (τον 5ο αιώνα) προέδρευε στις συνελεύσεις της εκκλησίας και της βουλής). Έχει υπολογιστεί ότι περίπου το ένα τέταρτο του συνόλου των πολιτών πρέπει να κατείχε το αξίωμα κάποια στιγμή της ζωής του. Αυτή τη θέση του -τρόπον τινά- 'αρχηγού του κράτους' μπορούσε να την κατέχει ο καθένας έως μια φορά στη ζωή του.

Το δικαστήριο της Ηλιαίας

Η Ηλιαία ήταν το κυριότερο δικαστήριο του αρχαίου αθηναϊκού κράτους. Επρόκειτο για δικαστήριο ενόρκων, μέλη του οποίου μπορούσαν να

γίνουν όλοι οι γνήσιοι Αθηναίοι πολίτες άνω των 30 ετών, έπειτα από κλήρωση. Η βάση της νέας δημοκρατίας ήταν ο έλεγχος κάθε πολίτη από το σύνολο των πολιτών, όπως και του συνόλου, από τον ίδιο πολίτη. Το να μετέχει κάποιος στην Ηλιαία δεν προϋπέθετε κάποια ιδιαίτερη μόρφωση, όμως η τριβή με το νομοθετικό έργο είχε ως αποτέλεσμα μια αρκετά καλή γνώση των νόμων.

Η Ηλιαία αποτελούνταν από 6.000 δικαστές ("Ηλιασταί"), οι οποίοι προέρχονταν από τις 10 Φυλές της Αθήνας (κάθε Φυλή συμμετείχε με 600 μέλη). 1000 ήταν αναπληρωματικοί. Το δικαστήριο δικάζε σε τμήματα των 201, 301 κλπ. δικαστών. Η Ηλιαία συνεδρίαζε όλες τις εργάσιμες ημέρες εκτός από τις τρεις τελευταίες ημέρες κάθε μήνα και τις ημέρες λειτουργίας της Εκκλησίας του Δήμου. Σχεδόν ποτέ όμως δεν εργάστηκαν και τα δέκα τμήματα της Ηλιαίας ταυτοχρόνως.

Διαπιστώσεις - Συμπεράσματα

Από τη μελέτη των παραπάνω στοιχείων προκύπτει εύκολα η διαπίστωση ότι η βασική διαφορά της σύγχρονης με την αθηναϊκή δημοκρατία, είναι πως στην πρώτη υπάρχει έμμεση εκπροσώπηση των πολιτών (μέσω των βουλευτών που εκλέγουν), ενώ στη δεύτερη οι πολίτες συμμετείχαν άμεσα στην λήψη των αποφάσεων. Στην κοινοβουλευτική δημοκρατία το δικαίωμα της ψήφου ασκείται μία φορά κάθε τέσσερα ή πέντε χρόνια και οι εκλογείς απλώς διαλέγουν τους αντιπροσώπους τους, οι οποίοι (και όχι οι πολίτες οι ίδιοι) ασκούν την εκτελεστική και τη νομοθετική εξουσία και παίρνουν πολιτικές αποφάσεις στο όνομα των πολιτών –με την εξαίρεση των περιστασιακών δημοψηφισμάτων. Στην ουσία η εξουσία βρίσκεται στα χέρια μιας μικρής ιεραρχικά τάξης επαϊόντων –ειδικών τεχνοκρατών που συχνά υπηρετούν και προωθούν συγκεκριμένα συμφέροντα και το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα να παρατηρείται μια δυσπιστία/ απροθυμία και μία τάση απομάκρυνσης των πολιτών από τη συμμετοχή στα κοινά.

Αντίθετα στην αρχαία αθηναϊκή Άμεση ή Συμμετοχική δημοκρατία, ο δήμος ή λαός δεν αναγνωρίζει σε κανέναν άλλο το δικαίωμα να νομοθετεί και να λαμβάνει αποφάσεις για την πολιτεία παρά μονάχα τον εαυτό του. Ο ίδιος ο λαός εδώ συμμετέχει πλήρως σε όλες τις μορφές εξουσίας: κυβερνητική, δικαστική, νομοθετική και εκτελεστική. Όλοι ανεξαιρέτως συμμετέχουν άμεσα στη συζήτηση και τη διαμόρφωση των νόμων και στη λήψη των αποφάσεων.

Στην αρχαία άμεση Δημοκρατία, στην Εκκλησία του Δήμου, στη Βουλή, στην Ηλιαία και στα υπόλοιπα συλλογικά όργανα, οι ελεύθεροι Αθηναίοι πολίτες συμμετείχαν καθημερινά, άμεσα και απ' ευθείας, αυτοπροσώπως, όριζαν οι ίδιοι τη μοίρα τους, έπαιρναν την ευθύνη των αποφάσεών τους, συνεπώς λειτουργούσαν περισσότερο υπεύθυνα. Στην αρχαία εκκλησία του δήμου όλοι οι αξιωματούχοι της πολιτείας ορίζονταν άμεσα με κλήρωση από τους ίδιους τους πολίτες, γεγονός που αποδεικνύει την πεποίθηση των Αθηναίων ότι όλοι οι πολίτες ήταν ικανοί και είχαν τα απαραίτητα προσόντα για να ασκήσουν πολιτική εξουσία.

Στην αρχαία, έτσι, συμμετοχική δημοκρατία υπήρχε μια ουσιαστική ανεξαρτησία των τεσσάρων εξουσιών, αφού αυτές ασκούνταν απ' όλους τους πολίτες. Οι εξουσίες αυτές διασυνδέονταν τότε, χωρίς κανένα φόβο τυραννίας. Δεν χρειαζόταν η σύγχρονη διάκριση των εξουσιών. Στην άμεση δημοκρατία η δικαιοσύνη αποδίδεται άμεσα από όλους τους πολίτες προς όλους τους πολίτες και κανείς δεν είναι υπεράνω του νόμου. Μάλιστα ο κίνδυνος διαφθοράς αποφεύγεται με τη συμμετοχή αυτή ακριβώς όλων των πολιτών στη δικαστική εξουσία και στις αρχές της πολιτείας. Η άμεση δημοκρατία εξασφαλίζει έτσι την πολιτική και πολιτειακή ισότητα των πολιτών με την άμεση εναλλαγή στην εξουσία αυτών των ιδίων και όχι κάποιων ολιγαρχικών κομμάτων δήθεν αντιπροσώπων τους.

5/5/2019

Εργασία 4η

Πολιτικό σύστημα ονομάζεται το σύνολο των θεσμών, σύμφωνα με τους οποίους κυβερνάται ένα κράτος ή μια πολιτεία. Ουσιαστικά είναι ο τρόπος που μια πολιτεία ρυθμίζει την οργάνωση της εξουσίας και το πως θα λειτουργήσουν οι πολίτες μέσα σε αυτή. Υπάρχουν πολλά διαφορετικά πολιτεύματα και ιδεολογίες, όπως η μοναρχία, η δικτατορία, η αναρχία, η δημοκρατία και το κάθε πολίτευμα μπορεί να διαχωρίζεται σε διάφορες μορφές. Από όλα τα πολιτεύματα και τις φιλοσοφίες τους, κατά τη γνώμη μου κορωνίδα είναι η δημοκρατία.

Στη δημοκρατία όλες οι εξουσίες πηγάζουν από τον λαό και υπάρχουν υπέρ αυτού όπως ορίζει και το Άρθρο 1 του Συντάγματος. Αυτό σημαίνει πως η δημοκρατία δίνει την δυνατότητα σε κάθε πολίτη να συμμετέχει ενεργά στην διακυβέρνηση της χώρας. Και μόνο από το γεγονός ότι

υπάρχουν 123 δημοκρατικά κράτη σε ένα κόσμο με 192 χώρες, φαίνεται η αξία της.

Οι λόγοι που κάνουν τη δημοκρατία ιδανική για την ανθρώπινη κοινωνία είναι οι εξής:

Ανθρώπινα Δικαιώματα: Είναι τα έμφυτα δικαιώματα που κάθε άτομο θα πρέπει να έχει απλά γιατί είναι άνθρωπος. Η δημοκρατία εξασφαλίζει ότι αυτά τα βασικά δικαιώματα παρέχονται σε κάθε πολίτη της χώρας. Ενώ σε άλλα πολιτεύματα αυτά τα δικαιώματα μπορούν να δοθούν ή να αφαιρεθούν κατά βούληση αυτών που εξουσιάζουν, στη δημοκρατία κανένα από αυτά τα δικαιώματα δεν μπορεί να αλλάξει χωρίς να το θέλει η πλειοψηφία. Επιπλέον όλα αυτά τα δικαιώματα προστατεύονται από το Σύνταγμα.

Ελευθερία του λόγου

Είναι βασικό ανθρώπινο δικαίωμα και αποτελεί βασική προϋπόθεση για να υπάρξει δημοκρατία. Όλοι μας έχουμε το δικαίωμα να εκφράζουμε δημοσίως τις απόψεις μας για οποιοδήποτε θέμα, χωρίς λογοκρισία από την κυβέρνηση. Η δημοκρατία προωθεί συζητήσεις που είναι ουσιαστικές για την ανάπτυξη ενός κράτους. Όλοι έχουν εξουσία.

Όπως προαναφέρθηκε, αυτή είναι η ουσιαστική έννοια της δημοκρατίας.

Όλοι οι πολίτες έχουν την εξουσία να αποφασίσουν ποιος θα κυβερνήσει τη χώρα. Παραχωρώντας την εξουσία στον λαό, η δημοκρατία εγγυάται ισάξια συμμετοχή σε όλους στην διακυβέρνηση της χώρας.

Υπεύθυνη Κυβέρνηση

Η κυβέρνηση σε μια δημοκρατία αποτελείται από εκπροσώπους που επιλέγονται από τους πολίτες του έθνους. Αυτοί οι εκπρόσωποι είναι υπόλογοι στους ψηφοφόρους τους. Οι περιοδικές εκλογές ελέγχουν το έργο της κυβέρνησης.

Η κυβέρνηση είναι υποχρεωμένη να εκπληρώσει τις υποσχέσεις της, διαφορετικά μπορεί να εκτοπιστεί από τους ψηφοφόρους της. Επίσης, το κόμμα στην αντιπολίτευση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διατήρηση της ευθύνης της κυβέρνησης.

Υπεύθυνοι πολίτες

Οι πολίτες μιας δημοκρατίας πρέπει να ενημερώνονται για τα δημόσια ζητήματα, να παρακολουθούν τη συμπεριφορά των ηγετών και των αντιπροσώπων τους και να εκφράζουν τις δικές τους απόψεις. Έχουν το

δικαίωμα να συζητούν για θέματα και να διαμαρτύρονται ενάντια στην κυβέρνηση, εάν χρειαστεί. Αλλά είναι και το καθήκον τους να ψηφίζουν στις εκλογές. Από αυτούς εξαρτάται η πρόοδος της χώρας. Έτσι, η δημοκρατία βοηθά να καταστούν οι πολίτες υπεύθυνοι.

Ισότητα

Μια δημοκρατία δεν δέχεται διακρίσεις σε κανέναν με βάση το φύλο, τη φυλή, την κάστα κλπ. Η ψήφος κάθε ατόμου έχει σημασία όσο και κάθε άλλου προσώπου. Όλοι έχουν ίσα δικαιώματα να εκπροσωπούν την περιοχή τους σε εκλογές και να ψηφίζουν τους εκπροσώπους τους. Έτσι, ένα δημοκρατικό σύστημα διακυβέρνησης εξασφαλίζει ίσα πολιτικά, κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα σε όλους.

Διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων

Κάθε δημοκρατία έχει ένα σύνταγμα που καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές για την εκτέλεση του έργου της κυβέρνησης. Σε αντίθεση με μια μοναρχία, σε μια δημοκρατία κανένας νόμος δεν μπορεί να ψηφιστεί χωρίς τη συγκατάθεση της πλειοψηφίας. Κάθε νόμος που ψηφίστηκε πρέπει να συμμορφώνεται με τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές του συντάγματος και αν ένας νόμος δεν πληροί αυτή την απαίτηση, μπορεί να αμφισβητηθεί ενώπιον δικαστηρίου και να καταργηθεί. Πριν από τη θέσπιση οποιουδήποτε νόμου, πραγματοποιείται επίσημη σύνοδος στο κοινοβούλιο, όπου οι εκλεγμένοι αντιπρόσωποι εξετάζουν τις διαφορές πτυχές του νόμου. Ο νόμος εγκρίνεται μόνο όταν έχει εγκριθεί από την πλειοψηφία του κοινοβουλίου. Αυτή η διαδικασία εξασφαλίζει πλήρη διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων και εμποδίζει την υπέρβαση οποιουδήποτε άδικου νόμου.

Είναι ανοικτή σε αλλαγές

Σε μια δημοκρατία, η εκλεγμένη κυβέρνηση δεν μπορεί να παραμείνει στην εξουσία για όσο διάστημα θέλει, επειδή δεσμεύεται από το Σύνταγμα. Συνεπώς, κανείς δεν μπορεί να είναι στην εξουσία για μεγάλο χρονικό διάστημα όπως σε μια δικτατορία. Αυτό σημαίνει ότι εάν ένα πολιτικό κόμμα δεν ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των ψηφοφόρων, οι ψηφοφόροι μπορούν να δώσουν την ευκαιρία σε άλλους υποψηφίους. Έτσι, οι πολίτες μπορούν πάντα να προσβλέπουν σε αλλαγές στο σύστημα αν δεν είναι ευχαριστημένοι με αυτό.

Ειρήνη και Αρμονία

Μια δημοκρατία διασφαλίζει ότι προστατεύονται τα δικαιώματα όλων. Δεδομένου ότι η κυβέρνηση διαμορφώνεται με βάση την επιλογή της πλειοψηφίας, οι προοπτικές όλων έχουν ληφθεί υπόψιν. Εάν προκύψει οποιαδήποτε σύγκρουση, το ζήτημα επιλύεται με συλλογική λήψη αποφάσεων. Τα δικαστήρια σε όλα τα επίπεδα ακολουθούν μια συστηματική διαδικασία για την επίλυση οποιωνδήποτε διαφορών μεταξύ δύο πολιτών, οργανώσεων ή μεταξύ της κυβέρνησης και των πολιτών, χωρίς τον κίνδυνο επεισοδίων ή βίαιων συμβάντων. Όποιος προωθεί τη βία τιμωρείται από το νόμο. Έτσι η δημοκρατία προάγει την κοινωνική ειρήνη και αρμονία.

Προάγει τον πολιτισμό

Η δημοκρατία είναι το πολίτευμα του πολιτισμού. Με αυτήν ανθούν η Δικαιοσύνη, τα Συγγράμματα, οι Αγώνες, η Φιλοσοφία, το Θέατρο, οι Τέχνες, τα Γράμματα. Ο πολίτης νιώθει ελεύθερος να ενεργεί όπως επιθυμεί, να μορφώνεται, να επιλέγει τον τρόπο ζωής του με μια βασική προϋπόθεση: η ελευθερία του να σταματά εκεί που αρχίζει η ελευθερία των άλλων.

Όσο όμορφα και να ακούγονται όλα αυτά τα ιδανικά, το καθιερωμένο απ' τον Κλεισθένη αυτό πολίτευμα, επειδή δεν μπορεί να λειτουργήσει άμεσα, εμφανίζει ορισμένες παθογένειες. Η ικανοποίηση της γνώμης της πλειοψηφίας αφήνει μια μειοψηφία στο περιθώριο η οποία δεν μπορεί να εκφραστεί. Επίσης είναι δύσκολο να καταγραφεί αυτό που φαίνεται ορθό στον λαό.

Η έννοια του «κοινού καλού» χάνει τη σημασία της κάποιες φορές και αντικαθίσταται από το «δικό μου καλό», δηλαδή τη διατήρηση στην εξουσία. Οι πολιτικές γραμμές του κυβερνώντος κόμματος μεταβάλλονται κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησης χωρίς λογοδοσία στο εκλογικό σώμα (εκτός του δημοψηφίσματος). Η παρεμπόδιση της εφαρμογής των βασικών πολιτικών γραμμών λόγω έντονης αντιπαράθεσης με την αντιπολίτευση, καθώς επίσης και η μη αντικειμενική εικόνα που δημιουργείται πολλές φορές από τα ΜΜΕ είναι μελανά σημεία.

Για να λειτουργήσει όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερα η δημοκρατία και με όσο το δυνατόν λιγότερες παθογένειες θα πρέπει να πληροί τις εξής 4 προϋποθέσεις :

Καταρχάς, θα πρέπει να είναι τοπική, δηλαδή η εξουσία να είναι αποκεντρωμένη.

Αυτό σημαίνει ότι οι περισσότερες αποφάσεις, ιδιαίτερα για τα τοπικά ζητήματα, πρέπει να λαμβάνονται από τις τοπικές κοινωνίες και όχι από το κεντρικό κράτος. Η Ευρώπη σήμερα, στον αναπτυξιακό της σχεδιασμό αναγνωρίζει περιφέρειες και όχι κράτη, ενώ οι σύγχρονοι Ευρωπαϊκοί δήμοι έχουν διευρυμένες εξουσίες και ρυθμίζουν θέματα που στη χώρα μας βρίσκονται ακόμα στην κρατική αρμοδιότητα. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι υπάρχει ο θεσμός της Ευρωπαϊκής εβδομάδας τοπικής Δημοκρατίας.

Δεύτερον, θα πρέπει να γίνονται διαδικασίες βάσης-κορυφής (διεθνής όρος : Bottom-up) που σημαίνει ότι οι αποφάσεις για όλα τα σημαντικά ζητήματα θα πρέπει να λαμβάνονται από τον λαό και να γίνονται σεβαστές από την εξουσία. Αυτό σημαίνει ότι οι πολιτικές χαράσσονται από τον λαό, νομοθετούνται από τη βουλή και εκτελούνται από την κυβέρνηση (η οποία γι' αυτόν τον λόγο λέγεται εκτελεστική εξουσία). Έτσι αυξάνονται εκθετικά οι πιθανότητες εφαρμογής τους διότι οι πολίτες δεν τις αντιλαμβάνονται ως επιβολή εκ των άνωθεν. Χαρακτηριστικές μορφές τοπικών δημοκρατικών θεσμών στην Ελλάδα είναι τα τοπικά συμβούλια, οι επιτροπές διαβούλευσης κ.λπ.

Τρίτον, θα πρέπει να είναι Συμμετοχική και χωρίς αποκλεισμούς. Η Δημοκρατία για να λειτουργεί σε υγιή βάση απαιτεί την ενεργοποίηση και συμμετοχή κατά το δυνατόν όλων των πολιτών. Η ευρύτητα της συμμετοχής των απλών ανθρώπων, των κοινωνικών οργανώσεων, των επαγγελματιών φορέων, και γενικά της κοινωνίας των πολιτών καθιστά τη Δημοκρατία ισχυρή και κεκτημένο ενός λαού. Εδώ θα πρέπει να επισημανθεί ότι η Δημοκρατία δεν ανέχεται αποκλεισμούς και διακρίσεις οποιασδήποτε μορφής και για οποιονδήποτε λόγο, λόγω φυλετικών, εθνοτικών γνωρισμάτων, θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων, φύλου, ηλικίας, σωματικών αναπηριών κλπ. Σχετικά είναι και τα Ευρωπαϊκά προγράμματα «Ευρώπη για τους Πολίτες» και «Δικαιώματα, Ισότητα, Ιθαγένεια».

Τέταρτον, θα πρέπει να είναι αντιπροσωπευτική. Υπάρχουν πολλές διαφορετικές εκδοχές δημοκρατικών πολιτευμάτων, εκλογικών νόμων, διαδικασιών και μοντέλων διακυβέρνησης. Ασχέτως τεχνικών λεπτομερειών, το καλύτερο είναι εκείνο που εξασφαλίζει την αναλογικότερη εκπροσώπηση των διαφορετικών κοινωνικών και πολιτικών ρευμάτων και επομένως του συνόλου της κοινωνίας στα διάφορα επίπεδα εξουσίας. Η οικονομική επιφάνεια, η καταγωγή, το επάγγελμα και άλλα χαρακτηριστικά των ανθρώπων που ενασχολούνται

με τα κοινά θα πρέπει να αποτελούν δείκτες μόνο, αλλά όχι καθοριστικούς παράγοντες στην πολιτική τους εξέλιξη, ενώ η σύνθεση των κοινοβουλίων θα πρέπει να αποτυπώνει τις τάσεις του κοινωνικού συνόλου.

Επιτυχημένο παράδειγμα δημοκρατίας αποτελεί η Ελβετία, που με τον θεσμό των καντονιών επιδιώκει την άμεση δημοκρατία. Ως υπέρτατη μορφή άμεσης δημοκρατίας θεωρείται το δημοψήφισμα, το οποίο όμως αποτελεί μία δύσκολη οργανωτικά και πολυδάπανη διαδικασία και γι' αυτό εφαρμόζεται μόνο για πολύ σοβαρά ζητήματα.

Αυτές είναι οι απόψεις μου για το βέλτιστο πολιτικό σύστημα για την ανθρώπινη κοινωνία, καθώς και για το πώς θα πρέπει να λειτουργεί.

5η Εργασία

3^η εργασία στο μάθημα της Φιλοσοφίας (Υπεύθυνη καθηγήτρια: κ. Ηλιάδη Α.)

ΘΕΜΑ: «Ποιο από τα πολιτικά συστήματα και τη φιλοσοφία του υποστηρίζετε με επιχειρήματα ως το βέλτιστο για την ανθρώπινη κοινωνία.»

Ο άνθρωπος από τη φύση του είναι κοινωνικό ον, αναφέρει ο Αριστοτέλης. Είναι υποχρεωμένος να συνυπάρχει με άλλους ανθρώπους, να δημιουργεί κοινότητες (κοινωνίες). Αυτή η συμβίωση, στα πλαίσια της κοινωνίας προϋποθέτει οργάνωση και άσκηση εξουσίας. Κάτι τέτοιο θα παρατηρήσουμε και στα ζώα που ζουν σε ομάδες (μέλισσες, λιοντάρια κ.α).

Ο τρόπος οργάνωσης, λειτουργίας και διακυβέρνησης της πολιτείας είναι το πολίτευμα.

Η αρχαιολογία και η ιστορία μας βοηθούν να γνωρίσουμε τον τρόπο με τον οποίο ασκήθηκε η εξουσία. Στον χώρο της ανατολής και της Αιγύπτου κυριαρχούν οι απόλυτες μοναρχίες. Την εξέλιξη ωστόσο του τρόπου οργάνωσης και διακυβέρνησης μπορούμε να την παρακολουθήσουμε στον χώρο της αρχαίας Ελλάδας. Η βασιλεία ήταν το πολίτευμα στο οποίο την εξουσία την ασκούσε ο βασιλιάς που ξεχωρίζει σε αρετή, δύναμη και πλούτο. Κατόπιν η δύναμη του βασιλιά περιορίστηκε και πέρασε στους άριστους, που είναι ευγενείς κάτοχοι γης (αριστοκρατικό πολίτευμα). Την εξουσία των άριστων την διαδέχθηκε η κυριαρχία των ισχυρών, του πλούτου, πλοιοκτήτες, βιοτέχνες, έμποροι(

ολιγαρχικό, τιμοκρατικό πολίτευμα). Στη συνέχεια ορισμένοι εκμεταλλεύονται τις κοινωνικές αναταραχές και γίνονται τύραννοι. Την τυραννίδα θα την διαδεχθούν σε άλλα μέρη το δημοκρατικό πολίτευμα και αλλού η ολιγαρχία. Μεγάλη εξέλιξη στα πολιτεύματα υπήρξε στον 20ο αιώνα, οπότε εμφανίζονται δύο νέες μορφές πολιτευμάτων που πρέσβευαν δύο διαφορετικές κοσμοθεωρίες. Είναι μονοκομματικά με αυστηρή οργάνωση και πειθαρχία. Το ένα είναι ο κομμουνισμός όπου το κομμουνιστικό κόμμα διαχειρίζεται την εξουσία στο όνομα της εργατικής τάξης. Το άλλο είναι ο φασισμός, σε αυτό το κράτος είναι η ανώτερη δύναμη, αναγνωρίζει μόνο το φασιστικό κόμμα και απαιτεί απ' όλους πίστη και υπακοή στον αρχηγό.

Κατά τη γνώμη μου βέλτιστο πολίτευμα για την ανθρώπινη κοινωνία είναι η Δημοκρατία καθώς η πολιτική εξουσία πηγάζει από τον λαό και ασκείται προς όφελός του, βασικές του αρχές αποτελούν η ισονομία, η ισοπολιτεία, η αρχή της πλειοψηφίας, η κατοχύρωση των βασικών δικαιωμάτων. Αρχικά στο δημοκρατικό πολίτευμα οι αποφάσεις λαμβάνονται άμεσα από τους πολίτες, χωρίς τη μεσολάβηση αντιπροσώπων(άμεση δημοκρατία). Αυτό βέβαια ήταν δυνατό καθώς υπήρχαν οι πόλεις-κράτη με περιορισμένες επικράτειες. Στις μέρες μας κάτι τέτοιο δεν είναι δυνατό να συμβεί και έτσι η συνηθέστερη μορφή δημοκρατικού πολιτεύματος είναι η έμμεση δημοκρατία, κατά την οποία η πολιτική εξουσία ασκείται έμμεσα, μέσω αντιπροσώπων, από τον λαό.

Τα περισσότερα σύγχρονα κράτη έχουν επιλέξει το δημοκρατικό πολίτευμα ως τον καλύτερο τρόπο διακυβέρνησης. Αυτό συμβαίνει επειδή έχει τα περισσότερα οφέλη στους πολίτες. Τα σημαντικότερα από αυτά τα οφέλη είναι ότι παρέχει σε όλους την ελευθερία έκφρασης. Μπορεί η πλειοψηφία να έχει και να ασκεί την εξουσία, ωστόσο κι όσοι έχουν αντίθετη άποψη μπορούν να την εκφράσουν ελεύθερα (κάτι τέτοιο δε μπορεί να συμβεί στα απολυταρχικά καθεστώτα, στα οποία όλοι οφείλουν να υποτάσσονται στη βούληση του αρχηγού ή της ηγετικής ομάδας). Στο δημοκρατικό πολίτευμα όλοι θεωρούνται ίσοι απέναντι στον νόμο, καθώς δεν επιτρέπει διακρίσεις με βάση το φύλο, τη θρησκευτική προτίμηση, την ηλικία κ.α. Αυτό αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την αξιοκρατία και την ανάδειξη των ανθρώπων ανάλογα με τις ικανότητές τους. Επιπλέον το δημοκρατικό πολίτευμα προσφέρει σε κάθε πολίτη τις απαραίτητες συνθήκες για να καλλιεργήσει ολόπλευρα τη προσωπικότητά του και να αναπτύξει όλες τις δυνατότητές του, ώστε να εξασφαλίσει την καλύτερη ποιότητα ζωής, καθώς ο άνθρωπος αποτελεί οντότητα που αξίζει πλήρη σεβασμό.

Το δημοκρατικό πολίτευμα επειδή σέβεται τα δικαιώματα της ισηγορίας, της ισονομίας, του αυτοπροσδιορισμού και επιτρέπει τη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά κρίνεται συγκριτικά το βέλτιστο από τα υπάρχοντα πολιτεύματα. Υπάρχουν ωστόσο και προβλήματα που επηρεάζουν τη λειτουργία του. Αν η άμεση δημοκρατία ήταν η καλύτερη επιλογή, αυτό δεν είναι αυτονόητο για την αντιπροσωπευτική καθώς η εξουσία δεν ασκείται από τους πολίτες, αλλά από αυτούς που εκλέγουν. Οι υποψήφιοι πολλές φορές κερδίζουν την εμπιστοσύνη των πολιτών με ψεύτικες υποσχέσεις και κρύβοντας τις πραγματικές τους προθέσεις. Το εκλογικό αποτέλεσμα επηρεάζεται από τον λαϊκισμό. Έτσι συχνά η κυβέρνηση επιβάλλει τη θέλησή της που είναι διαφορετική από τις επιθυμίες των πολιτών και τις προεκλογικές της υποσχέσεις.

Τα προβλήματα για τη κοινοβουλευτική δημοκρατία γίνονται μεγαλύτερα καθώς υπάρχουν ισχυρά συμφέροντα που με τα Μ.Μ.Ε. προσπαθούν και τις περισσότερες φορές πετυχαίνουν να διαμορφώσουν την κοινή γνώμη. Ακόμη υπάρχουν επαγγελματίες πολιτικοί οι οποίοι προσπαθούν με κάθε τρόπο να επιβιώσουν πολιτικά και αλλάζουν τη θέση τους. Ένα επιπρόσθετο πρόβλημα είναι η αποστασιοποίηση των πολλών από τα κοινά, θεωρούν πως οι δυνατότητες έκφρασής τους είναι πολύ μικρές και αυτό τους οδηγεί στην απογοήτευση και στην παραίτηση, με αποτέλεσμα να γίνονται ιδιώτες.

Η διάκριση των εξουσιών αποτελεί μια ασφαλιστική δικλείδα που εμποδίζει την κατάχρηση εξουσίας. Για να λειτουργήσει όμως σωστά θα πρέπει οι άνθρωποι που ασκούν τις τρεις εξουσίες να είναι ηθικά ακέραιοι και να σέβονται τον λαό, τους νόμους και τη δημοκρατία.

Οι δυσκολίες και τα προβλήματα για τη σωστή λειτουργία τους δημοκρατικού πολιτεύματος είναι πολλά και, πιθανότατα, με τις γοργές εξελίξεις στον τομέα της τεχνολογίας και της οικονομίας θα προκύψουν και νέα. Με την υπευθυνότητα και τη συμμετοχή όλων των πολιτών μπορεί να επιβιώσει το δημοκρατικό πολίτευμα. Παρά τις αδυναμίες του φαίνεται να είναι το βέλτιστο. Καλό θα είναι λοιπόν να μην ξεχνούμε και τους αγώνες που δόθηκαν για την επικράτησή του και ο καθένας μας να κάνει την δική του προσπάθεια, τόσο για την επιβίωση όσο και για τη εξέλιξή του.

Εργασία 6η

Από την πρώτη στιγμή της ύπαρξής του ο άνθρωπος έψαχνε τρόπους όχι μόνο για να επιβιώσει, αλλά και για να καλυτερεύσει τις συνθήκες διαβίωσής του. Έτσι, άρχισε να συγκεντρώνεται σε ομάδες, αργότερα σε οικιστικές περιοχές και τελικά σε μεγαλύτερες πόλεις δημιουργώντας την ανάγκη καθορισμού και αποδοχής κοινών κανόνων συμβίωσης, καθώς και τη δημιουργία ενός πιο σύνθετου συστήματος κανόνων και θεσμών, το οποίο απευθυνόταν στην πόλη και στους κατοίκους της. Το σύστημα αυτό ονομάστηκε πολιτικό σύστημα, ορίζεται ως τον τρόπο με τον οποίο οργανώνεται η πολιτική, η οικονομική και η κοινωνική ζωή κάθε μιας πολιτείας, καθορίζεται συνήθως από το σύνταγμα και το συνταγματικό δίκαιο και χωρίζεται σε κατηγορίες με κοινά χαρακτηριστικά, τα πολιτεύματα. Αυτά με τη σειρά τους διακρίνονται σε μοναρχικά, ολιγαρχικά και δημοκρατικά ανάλογα με το πόσοι ασκούν την εξουσία.

ΜΟΝΑΡΧΙΑ

Μοναρχία είναι το πολίτευμα, στο οποίο αρχηγός του κράτους είναι μόνο ένα άτομο, ο μονάρχης. Αυτό που την χαρακτηρίζει είναι ότι ο μονάρχης κρατά την θέση του ισόβια, και ότι η εξουσία μεταβιβάζεται συνήθως σε μέλος της οικογένειάς του χωρίς εκλογές. Στην αρχαία Ελλάδα, η μοναρχία εμφανίζεται, με τη μορφή της βασιλείας και της τυραννίας. Ωστόσο, με την δημιουργία των σύγχρονων κρατών στην Ευρώπη μετά το 1500 εμφανίζονται τρία είδη μοναρχιών: κοινοβουλευτική, συνταγματική και απόλυτη.

Στην κοινοβουλευτική μοναρχία ανήκει η Βασιλευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία και η Ομοσπονδιακή Βασιλευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία. Στο πολίτευμα αυτό ο λαός κυβερνά μέσω των αντιπροσώπων του, καθώς οι εξουσίες ασκούνται γενικά από το κοινοβούλιο και την κυβέρνηση, η οποία και φέρει την απόλυτη ευθύνη όλων των πράξεών της, εφόσον αποκτήσει την εμπιστοσύνη του Κοινοβουλίου. Στον Βασιλιά ανήκουν μόνο αντιπροσωπευτικές αρμοδιότητες και κυρίως οι επικυρώσεις νόμων και διαταγμάτων, η θέση του οποίου είναι συνήθως κληρονομική. Η Βασιλευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία είναι μια μορφή αντιπροσωπευτικής Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας που αποτελεί τη σύγχρονη εξέλιξη της Απόλυτης Μοναρχίας. Αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι οι μονάρχες μέσα στο πέρασμα των αιώνων, είτε ειρηνικά, είτε λόγω επαναστάσεων, παραχώρησαν σταδιακά τις εξουσίες τους στους αντιπροσώπους των

υπηκόων τους. Έτσι, τα Κοινοβούλια ως έκφραση της λαϊκής βούλησης έγιναν ο μοναδικός πόλος εξουσίας.

Αντίθετα, η Ομοσπονδιακή Βασιλευόμενη Δημοκρατία είναι ένα πολιτειακό σύστημα που συνδυάζει την Συνταγματική Βασιλεία με τις αρχές της Ομοσπονδιακής δημοκρατίας. Αυτό σημαίνει ότι το κράτος αποτελείται από ομοσπονδιακά κρατίδια με δική τους κυβέρνηση και δικές τους εξουσίες, όπως σε θέματα υγείας και παιδείας. Η κεντρική ομοσπονδιακή κυβέρνηση συνήθως διατηρεί τις κύριες εξουσίες της εξωτερικής πολιτικής και της άμυνας και την διοίκηση της κεντρικής τράπεζας του κράτους. Κεφαλή της ομοσπονδίας, δηλαδή ολοκλήρου του κράτους, είναι ο βασιλιάς, οι εξουσίες του οποίου καθορίζονται από το σύνταγμα της χώρας και συχνά πρόκειται για εξουσίες που δεν έχουν ιδιαίτερο κέντρο βάρους.

· Η Συνταγματική Μοναρχία είναι ένα παρόμοιο πολίτευμα με την Βασιλευόμενη Δημοκρατία με την διαφορά ότι ο ρόλος του μονάρχη δεν είναι καθόλου συμβολικός καθώς διαθέτει αρκετές πολιτικές αρμοδιότητες αν και οι εξουσίες του περιορίζονται. Στις μέρες μας υπάρχουν λίγες συνταγματικές μοναρχίες στις οποίες υπάρχει εκλεγμένο κοινοβούλιο και πρωθυπουργός, αλλά ο βασιλιάς έχει ενεργό ρόλο στην πολιτική ζωή και διαθέτει εκτελεστικές αρμοδιότητες σε ορισμένα θέματα, όπως είναι η δυνατότητα διάλυσης του κοινοβουλίου, επιλογή πρωθυπουργού ή και υπουργών, αρνησικυρία στα νομοσχέδια, αλλά και προώθηση νομοσχεδίων στη Βουλή σε ορισμένες περιπτώσεις. Επιπλέον, η Συνταγματική Μοναρχία μπορεί να υπάρχει είτε σε ενιαίο κράτος είτε σε ομοσπονδιακό κράτος.

· Απόλυτη Μοναρχία είναι το πολίτευμα στο οποίο ο μονάρχης είναι φορέας της εκτελεστικής και νομοθετικής εξουσίας στο κράτος και κατέχει όλη τη δύναμη σε αυτό, χωρίς να περιορίζεται από κάποιο σύνταγμα. Παραδείγματα απολύτων μοναρχιών είναι τα διάφορα βασίλεια, σουλτανάτα, εμιράτα, πριγκιπάτα, όπου ο μονάρχης ασκεί απόλυτη εκτελεστική και νομοθετική εξουσία ελέω Θεού, δηλαδή με την ευλογία και τη φώτιση του.

ΟΛΙΓΑΡΧΙΑ

Ολιγαρχία είναι το πολίτευμα στο οποίο η εξουσία ασκείται από ορισμένα πρόσωπα ή μια ομάδα. Συνήθως ελέγχονται από ισχυρές οικογένειες που διατηρούν την εξουσία από γενιά σε γενιά. Ο Αριστοτέλης χρησιμοποίησε τον όρο για να αναφέρεται στην κυριαρχία των πλουσίων, αλλά δεν είναι πάντα η κυριαρχία των πλουσίων, αλλά απλώς η κυριαρχία μιας προνομιούχας ομάδας. Η Ολιγαρχία διακρίνεται

σε Δικτατορία και φασιστικά καθεστώτα.

· Δικτατορία χαρακτηρίζεται το αυταρχικό πολίτευμα, όπου μια ομάδα ανθρώπων καταργεί βίαια τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα, κυβερνάει χωρίς εκλογές και χωρίς τον έλεγχο της Βουλής. Η πιο συνηθισμένη μορφή δικτατορίας είναι τα στρατιωτικά καθεστώτα, τα οποία παρατηρούνται σε πολλές χώρες του κόσμου. Συνήθως επιβάλλονται από μια ομάδα αξιωματικών (Χούντα), η οποία εκμεταλλεύεται την οπλική της ισχύ, καταλύει την συνταγματική νομιμότητα, καταλαμβάνει την εξουσία και λειτουργεί ως κυβέρνηση. Τα δικτατορικά καθεστώτα διατηρούνται με την αστυνόμευση της ιδιωτικής ζωής του πολίτη, τη λογοκρισία του τύπου, τη φυλάκιση των πολιτών, ακόμη και με βασανιστήρια ή με την εξόντωση των αντιπάλων. Οι πολίτες αδυνατούν να εκφράσουν ελεύθερα τις απόψεις τους και οι σχέσεις μεταξύ τους χαρακτηρίζονται από καχυποψία και έλλειψη εμπιστοσύνης. Οι δικτατορίες όμως που σε μερικές περιπτώσεις επικρατούν εύκολα, συνήθως καταρρέουν μετά από αιματηρούς αγώνες ή εθνικές καταστροφές.

· Ο φασισμός είναι ριζοσπαστική, αυταρχική και εθνικιστική πολιτική ιδεολογία, που έχει ως στόχο να θέσει το έθνος, το οποίο ορίζει βάσει αποκλειστικών βιολογικών, πολιτισμικών και ιστορικών συνθηκών, υπεράνω κάθε άλλης αξίας με σκοπό να δημιουργήσει μια κινητοποιημένη εθνική κοινότητα. Οι αρχηγοί των φασιστικών κομμάτων ξεκίνησαν σαν αρχηγοί πολιτικών κομμάτων με αυταρχική και εθνική ιδεολογία. Σε μερικές περιπτώσεις κατέλαβαν ακόμη την αρχή και με εκλογές, όπως ο Χίτλερ στη Γερμανία. Όταν κατέλαβαν την εξουσία, κατάργησαν αρχικά το δημοκρατικό καθεστώς και τα άλλα πολιτικά κόμματα. Τα φασιστικά καθεστώτα διατηρούν την οικονομική δομή του φιλελεύθερου κράτους, αλλά καταργούν τους κοινοβουλευτικούς δημοκρατικούς θεσμούς. Άλλα χαρακτηριστικά του φασισμού είναι η παραδοσιακότητα, ο λαϊκισμός, η λατρεία του Κράτους, ο ηθικισμός, ο πολιτικός ελιτισμός, ο ρατσισμός, ο μιλιταρισμός, ο αντιδιανοουμενισμός, η έμφαση στο θεσμό της οικογένειας και η χρησιμοποίηση της εκπαίδευσης ως μέσο προπαγάνδας υπέρ της φασιστικής ιδεολογίας και της πίστης στην ανωτερότητα της φυλής. Όλα τα φασιστικά κινήματα ήταν μαζικά κινήματα που στελεχώθηκαν κυρίως από την μικροαστική τάξη, η οποία στη φάση του μονοπωλιακού καπιταλισμού πλαισιώνει αυταρχικές ή ολοκληρωτικές λύσεις.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Δημοκρατία είναι το πολίτευμα κατά το οποίο η ανώτατη ισχύς του Κράτους είναι η λαϊκή βούληση. Το πολίτευμα αυτό στηρίζεται στην αρχή της λαϊκής κυριαρχίας κατά την οποία ο λαός είναι ο φορέας και πηγή της κρατικής εξουσίας. Η δημοκρατικό πολίτευμα διακρίνεται σε άμεσο και έμμεσο.

· Η άμεση δημοκρατία γνωστή και ως καθαρή δημοκρατία, αποτελεί έναν τύπο δημοκρατίας και θεωρίας πολιτικών δικαιωμάτων όπου η εξουσία εδράζεται στη συνέλευση όλων των πολιτών που συμμετέχουν σε αυτήν. Αναλόγως με το σύστημα που ισχύει κάθε φορά, η συνέλευση μπορεί να έχει εκτελεστικές εξουσίες, νομοθετικές αρμοδιότητες, να ορίζει και να απολύει αξιωματούχους, καθώς και να δικάζει, μέσω της διαβούλευσης και της ψηφοφορίας των πολιτών. Βασική προϋπόθεση λειτουργίας του πολιτεύματος της Άμεσης Δημοκρατίας είναι η ύπαρξη καλών συνθηκών επικοινωνίας των πολιτών ώστε να διασφαλίζεται αποδεκτή ευχέρεια και χαμηλό κόστος πραγματοποίησεως των βασικών λειτουργιών αυτής, δηλαδή της αμφιενεργούς ενημέρωσης. Ακόμη είναι γνωστό ότι η πραγματοποίηση των λειτουργιών που αναφέρθηκαν, απαιτούσε την παρουσία των πολιτών σε «κοινό τόπο και χρόνο». Αυτή όμως η απαίτηση μειώνει την ευχέρεια και αυξάνει το άμεσο και έμμεσο κόστος πραγματοποίησεως αμεσοδημοκρατικών θεσμών. Γι' αυτό το λόγο αυτό το πολίτευμα λειτούργησε μόνο στα μικρά κράτη – πόλεις της αρχαίας Ελλάδα, όπου η ευχέρεια και το κόστος επικοινωνίας των πολιτών έχουν τις βέλτιστες τιμές εξ' αιτίας της μικρής έκτασης και του μικρού πληθυσμού τους, με αποτέλεσμα οι αμεσοδημοκρατικοί θεσμοί να έχουν λειτουργική και οικονομική εφικτότητα. Σήμερα όμως, χάρη στην Ψηφιακή Τεχνολογία οι λειτουργικές και οικονομικές δυσχέρειες που καθιστούσαν ουτοπική την Άμεση Δημοκρατία έχουν αντιμετωπισθεί με τρόπο πιο εύκολο και οικονομικό από αυτόν των κρατών – πόλεων. Το μεγάλο συγκριτικό πλεονέκτημα της Άμεσης Δημοκρατίας σε σχέση με την Αντιπροσωπευτική Δημοκρατία και κάθε άλλο πολίτευμα, βρίσκεται στη συμβατότητα που έχει με τους Φυσικούς Νόμους. Ένας από αυτούς είναι ο νόμος του αμεταβίβαστου της εξουσίας και ελευθερίας του ατόμου. Σύμφωνα με αυτόν, η ισχύς του κάθε ανθρώπου να λαμβάνει και να πραγματοποιεί λογικές αποφάσεις, ονομάζεται εξουσία ή ελευθερία του ατόμου. Η ισχύς αυτή, όπως και η μυϊκή και η πνευματική ισχύς, δεν μπορεί να μεταβιβαστεί σε τρίτους, με εντολές ανθρωπίνων νόμων, οικειοθελώς, ή βιαίως. Αυτό γίνεται γιατί η εξουσία του ατόμου είναι αποτέλεσμα φυσικών και όχι ανθρωπίνων νόμων. Η Αντιπροσώπευση

συνεπώς, ως ασύμβατη με αυτή τη νομοτέλεια συνιστά παράβαση Φυσικού Νόμου. Οι παραβάσεις όμως Φυσικών Νόμων δεν παραγράφονται από ανθρωπίνους νόμους, αλλά πάντα τιμωρούνται. Οι Φυσικοί Νόμοι πάντοτε υπερισχύουν των ανθρωπίνων. Ο δεύτερος είναι *η εντροπία των κοινωνικών, πολιτικών συστημάτων*. Σε όλα τα συστήματα ισχύει ο Νόμος της Εντροπίας. Σύμφωνα με το νόμο αυτό κοινή μοίρα όλων των συστημάτων είναι η αύξηση της Εντροπίας τους, που σημαίνει «αύξηση της αταξίας». Νομοτελειακό αποτέλεσμα της αύξησης της εντροπίας είναι η μείωση της αποτελεσματικότητας και αύξηση της αποδόμησης των συστημάτων. Είναι σημαντικό να διευκρινισθεί ότι στα κοινωνικά συστήματα τάξη είναι η παραμονή της εξουσίας, εκεί που η φύση τη δώρισε, ενώ αταξία η συγκέντρωσή της δηλαδή σε κάποιους λίγους, όπως στο βασιλιά, στο μονάρχη, στον αντιπρόσωπο.

· Η αντιπροσωπευτική δημοκρατία είναι το πολίτευμα όπου κυβερνούν οι αντιπρόσωποι του λαού. Ο λαός μπορεί και εκλέγει ανά τακτά χρονικά διαστήματα, αναλόγως με τον ακριβή τύπο του πολιτεύματος, πρόεδρο, πρωθυπουργό, βουλευτές κλπ. Οι αντιπρόσωποι ασκούν είτε την εκτελεστική, είτε τη νομοθετική εξουσία. Οι εκλογές ανάδειξης αντιπροσώπων αποτελούν συνήθως την κύρια μέθοδο συμμετοχής των πολιτών στη λήψη αποφάσεων, σε αντίθεση με την άμεση δημοκρατία. Με αυτόν τον τρόπο, είναι προφανές ότι η έμμεση δημοκρατία παραβιάζει την βασική αρχή της ίδιας της δημοκρατίας, η οποία είναι η αμεσότητα, δηλαδή η άσκηση της πολιτικής εξουσίας απευθείας από το λαό και όχι η άσκησή της από λίγους στο όνομα των πολλών.

Κατά τη γνώμη μου, το βέλτιστο πολιτικό σύστημα για το βέλτιστο για την ανθρώπινη κοινωνία σε σύγκριση με όλα τα πολιτεύματα είναι η άμεση δημοκρατία. Αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι έχει τη μεγαλύτερη συμβατότητα με τους Φυσικούς Νόμους, έχει τη μεγαλύτερη δυνατή αποδοχή των αποφάσεων και λύσεων και διασφαλίζει την άσκηση των πολιτών στο να λαμβάνουν λογικές αποφάσεις σε θέματα που αφορούν το Σύνολο των πολιτών, το μετασχηματισμό των ανθρώπων σε πολίτες με εξουσία και ευθύνη και αυτό που οι αρχαίοι Έλληνες ονόμαζαν Παιδεία. Παράλληλα, διασφαλίζει την ελευθερία της έκφρασης, σε αντίθεση με τα απολυταρχικά καθεστώτα όπου οι πολίτες οφείλουν να υποτάσσονται και να ακολουθούν τις απόψεις και

τις θελήσεις του ηγέτη και την ισότητα απέναντι στο νόμο, αλλά και απέναντι στις προσφερόμενες ευκαιρίες ανάδειξης των δυνατοτήτων τους. Τέλος, εξασφαλίζει την πραγμάτωση του ατόμου, προσφέροντας σε κάθε πολίτη τις αναγκαίες συνθήκες προκειμένου να καλλιεργήσει ολόπλευρα την προσωπικότητά του και να αναπτύξει όλες τις δυνατότητές του, ώστε να εξασφαλίσει την καλύτερη δυνατή ζωή για τον ίδιο και την οικογένειά του.

Εργασία 7^η

Το πολίτευμα της Ελλάδας είναι Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία. Αυτό σημαίνει ότι ζούμε σε ένα δημοκρατικό κράτος με αρχηγό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Ο λαός ψηφίζει τους αντιπροσώπους του βουλευτές με δημοκρατικές διαδικασίες, ασκώντας την εξουσία. Το πολίτευμα αυτό κυριαρχεί σήμερα. Είναι όμως το ιδανικότερο; Σίγουρα κάπου εδώ οι απόψεις αντιτίθενται, και είναι απολύτως λογικό. Το ιδανικότερο πολίτευμα είναι ένα ζήτημα που απασχόλησε πολλούς ανθρώπους και εξακολουθεί να τους απασχολεί. Στη σύγχρονη εποχή η δημοκρατία κρίνεται ως το ιδανικότερο πολίτευμα. Προσωπικά, θεωρώ καταλυτικό τον ρόλο ενός ηγέτη. Αυτός προσδίδει σε μεγάλο βαθμό τα χαρακτηριστικά ενός πολιτεύματος.

Η αντίληψη που επικρατεί, ότι το πολίτευμα αυτό καθαυτό επαρκεί για να προστατεύσει τις ελευθερίες και τα δίκαια του έθνους, είναι εσφαλμένη. Μήπως η βασιλεία είναι το ιδανικό πολίτευμα; Κατά τη γνώμη μου... θεωρώ πως η βασιλεία υπήρξε τα προηγούμενα χρόνια και πλέον θεωρείται πεπερασμένη, ακόμα και αν επικρατεί ακόμη σε ορισμένες χώρες. Με τη βασιλεία, ο πολίτης δεν έχει λόγο και αυτό δεν είναι δίκαιο αν επιθυμούμε να λεγόμαστε κράτος. Μήπως η αριστοκρατία είναι το ιδανικό πολίτευμα; Υποστηρίζω ότι κάθε πολίτευμα μπορεί να είναι αριστοκρατικό, υπό την έννοια ότι μπορεί να αναθέτει την εξουσία στον αξιότερο, είτε μέσω της εκλογικής διαδικασίας, είτε μέσω της προσωπικής επιλογής διαδόχου από τον προηγούμενο ηγέτη. Η Δημοκρατία, δηλαδή η βούληση των πολλών δεν είναι απαραίτητα το πιο αποτελεσματικό προς όφελος μιας χώρας πολίτευμα, αλλά είναι το δικαιότερο, αφού αποφασίζει η πλειοψηφία. Τελικά, ποιο είναι το ιδανικότερο πολίτευμα; Πιστεύω πως κανένα. Γιατί να θεωρώ ότι το ιδανικότερο πολίτευμα είναι η δημοκρατία, όταν ναι μεν σέβεται τον λαό και εξυπηρετεί τα συμφέροντά του, αλλά από την άλλη πλευρά δεν εφαρμόζει αυστηρά τους νόμους; Επομένως, καταλήγω στο συμπέρασμα

πως ένας ικανός εθνικός ηγέτης με ήθος και αρχές θα οδηγήσει το έθνος στην πρόοδο, την ανάπτυξη και την ισχύ.

Εργασία 8η

Το καλύτερο πολίτευμα για την Ελλάδα.

Το πολίτευμα της Ελλάδας από το 1974 είναι Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία. Αρχικά θεμέλιο του πολιτεύματος είναι η λαϊκή κυριαρχία, όλες οι εξουσίες πηγάζουν από το Λαό, υπάρχουν υπέρ αυτού και του Έθνους και ασκούνται όπως ορίζει το Σύνταγμα. Πιο αναλυτικά: η εξουσία πηγάζει από τον λαό. Αυτό σημαίνει, κι αν πάρουμε σαν δεδομένο ότι η λειτουργία του πολιτεύματος θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την ύπαρξη κυβέρνησης, ότι για να είναι η κυβέρνηση δημοκρατική θα πρέπει να είναι δημοφιλής, ή τουλάχιστον να τυχαίνει της αποδοχής των πολιτών. Ή αλλιώς αντλεί τη νομιμότητα της από το λαό. Η εξουσία ασκείται από τον λαό. Αυτό σημαίνει ότι για να είναι ένα πολίτευμα δημοκρατικό θα πρέπει με κάποιους τρόπους να εξασφαλίζει τη συμμετοχή των πολιτών στις πολιτικές διαδικασίες, τις διαδικασίες διακυβέρνησης και λήψης αποφάσεων. Για παράδειγμα, πέρα των εκλογών ανάδειξης των οργάνων της πολιτείας, αυτό μπορεί να σημαίνει τη διενέργεια δημοψηφισμάτων. Η εξουσία εξυπηρετεί τα συμφέροντα του λαού. Αυτό σημαίνει ότι τα όργανα της πολιτείας που είναι φορείς εξουσίας (κυβέρνηση, βουλή κ.ο.κ.) πρέπει να υπηρετούν και να προασπίζουν τα συμφέροντα του συνόλου της κοινωνίας, και όχι π.χ. κάποιου εκτός της κοινωνίας ή π.χ. κάποιων μόνο τμημάτων της. Για παράδειγμα, αυτό μπορεί να σημαίνει ότι πρέπει να επιδιώκουν την ευρύτερη δυνατή συναίνεση. Επίσης σημαίνει ότι ταυτόχρονα με την αρχή της πλειοψηφίας πρέπει να υπάρχουν μηχανισμοί που προασπίζουν τα συμφέροντα της μειοψηφίας. Επίσης σε πολιτειακό και οργανωτικό επίπεδο το Σύνταγμα διακρίνει τρεις εξουσίες: τη νομοθετική, την εκτελεστική και τη δικαστική. Στη νομοθετική μετέχουν η Βουλή και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, στην εκτελεστική ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και η Κυβέρνηση, ενώ η δικαστική εξουσία ασκείται από τα δικαστήρια στο όνομα του ελληνικού λαού. Μέσω της δημοκρατίας εξασφαλίζεται η ελευθερία έκφρασης και η ισότητα. Σε αντίθεση με τα απολυταρχικά καθεστώτα όπου οι πολίτες οφείλουν να υποτάσσονται και να ακολουθούν τις απόψεις και τις θελήσεις του ηγέτη ή της ηγετικής ομάδας, στη δημοκρατία οι πολίτες είτε εντάσσονται στην πλειοψηφία είτε συνιστούν μειοψηφία έχουν το δικαίωμα να εκφράζουν ελεύθερα τις

ιδέες, τις απόψεις και τα πιστεύω τους. Έτσι, παρά το γεγονός ότι η δημοκρατία δίνει τον έλεγχο στην πλειοψηφία, δεν εμποδίζει εκείνους που έχουν διαφορετική τοποθέτηση να εκφράζουν ελεύθερα τις θέσεις τους και να ασκούν ακόμη και αυστηρότατη κριτική στις κυρίαρχες απόψεις. Ένα σημαντικό όφελος για τους πολίτες των δημοκρατικών κοινωνιών είναι πως είναι πλήρως ισότιμοι απέναντι στο νόμο, αλλά και απέναντι στις προσφερόμενες ευκαιρίες ανάδειξης των δυνατοτήτων τους. Η δημοκρατία, άρα, δεν επιτρέπει διακρίσεις απέναντι στους πολίτες ούτε με βάση το φύλο, ούτε με βάση την εθνικότητα, τη θρησκευτική και σεξουαλική τους τοποθέτηση, την ηλικία, την κοινωνική τους θέση κλπ. Η ισότιμη αυτή αντιμετώπιση αποτελεί, μάλιστα, την αναγκαία προϋπόθεση για τη διασφάλιση της αξιοκρατίας, της ανάδειξης δηλαδή των πιο ικανών και των πιο κατάλληλων σε κάθε θέση εργασίας και σε κάθε αξίωμα. Ταυτόχρονα με την διάκριση εξουσιών γίνεται η πιο αντικειμενική και δίκαιη λήψη αποφάσεων σε όλες τις εξουσίες. Παρόλα αυτά η δημοκρατία έχει και αρνητικά όπως: η έμμεση δημοκρατία είναι περισσότερο μια εικονική δημοκρατία, οι υποψήφιοι βουλευτές καταφεύγουν σε κάθε πιθανό λαϊκιστικό τέχνασμα προκειμένου να διασφαλίσουν την ψήφο των πολιτών, οι πολίτες δεν έχουν την αναγκαία κοινωνική και πολιτική συνείδηση ώστε να θέτουν το συλλογικό συμφέρον πάνω από το ατομικό. Όμως, κατά την γνώμη μου, είναι το καλύτερο πολίτευμα αφού διασφαλίζει την ελευθερία και τα δικαιώματα του ατόμου. Τέλος πρέπει να επισημανθεί ότι για να λειτουργήσει σωστά ένα δημοκρατικό πολίτευμα θα πρέπει και οι πολίτες να έχουν δημοκρατική συνείδηση.

Εργασία 9^η: Εργασία στο μάθημα φιλοσοφίας: «Ποιο από τα πολιτικά συστήματα και τη φιλοσοφία τους υποστηρίζετε με επιχειρήματα ως το βέλτιστο για την ανθρώπινη κοινωνία»

Στην σύγχρονη δημοκρατία, η πολιτική ασκείται προς όφελος της κοινωνίας των πολιτών. Η ενότητα αυτή που αφορά την εργασία μου για τη σχέση Πολιτικής και Φιλοσοφίας, ξεκινώντας από την ιστορία και τις βασικές αρχές των πολιτευμάτων καταδεικνύει πως η εθνική και ευρωπαϊκή πολιτική επηρεάζει την ζωή των πολιτών αλλά και πως οι πολίτες μπορούν να επηρεάσουν την πολιτική αυτή. Η συγκέντρωση των ανθρώπων σε ομάδες και αργότερα σε οικιστικές περιοχές οδήγησε στην ανάγκη καθορισμού και αποδοχής κοινών κανόνων συμβίωσης και

επιβίωσης. Οι κανόνες αυτοί, είτε διαμορφώνονται και μεταδίδονται από γενιά σε γενιά μέσα από την παράδοση ή την θρησκεία, είτε επιβάλλονται από «εξουσιαστές». Η οργάνωση των ανθρώπων σε μεγαλύτερες πόλεις-πολιτείες επέβαλε την δημιουργία ενός πιο σύνθετου συστήματος κανόνων και θεσμών, το οποίο λόγω του ότι απευθύνονταν στην πόλη και στους κατοίκους της ονομάστηκε *πολιτικό σύστημα*.

Το *πολιτικό σύστημα* είναι το σύνολο των κανόνων που ορίζει τη σχέση των πολιτών, απέναντι στους συμπολίτες τους, το κοινωνικό σύνολο και τους θεσμούς. Επιπλέον, ορίζει:

1. Πως καθορίζονται αυτοί οι κανόνες
2. Πως επιβάλλονται ή διεκδικούνται,
3. Πως αντιμετωπίζονται οι διενέξεις και διαφορές
4. Πως επιλέγονται αυτοί που θα επιτελέσουν τις διαδικασίες αυτές.

Με άλλα λόγια πολιτικό σύστημα είναι το σύνολο των κανόνων και θεσμών που ορίζουν πως λειτουργεί μια πολιτεία. Τα πολιτικά συστήματα διακρίνονται σε διάφορες ομάδες με κοινά χαρακτηριστικά. Για παράδειγμα το δημοκρατικό πολίτευμα μπορεί να έχει την μορφή κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, βασιλευόμενης δημοκρατίας και άμεσης δημοκρατίας. Στην Ελλάδα το πολιτικό σύστημα είναι Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία, με τον Πρωθυπουργό ως αρχηγό της κυβέρνησης και πολυκομματικό σύστημα. Βασικό χαρακτηριστικό της δημοκρατίας είναι η λήψη αποφάσεων με ψηφοφορία των πολιτών, στην άμεση δημοκρατία, ή κάποιων αντιπροσώπων τους, στην αντιπροσωπευτική δημοκρατία.

Ας αναλύσουμε λοιπόν τον όρο δημοκρατία οπού είναι και το πολίτευμα που θεωρώ κατάλληλο για την πολιτεία μας.

Δημοκρατία: Είναι το πολίτευμα με διαφορετικές μορφές κατά κοινωνίες και ιστορικές περιόδους, σύμφωνα με το οποίο η πολιτική εξουσία πηγάζει από τον λαό και ασκείται προς όφελός του, βασικές δε αρχές του αποτελούν η ισονομία, η ισοπολιτεία, η κατοχύρωση των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η αρχή της πλειοψηφίας κ.λπ.

Μορφές δημοκρατίας είναι:

1. Άμεση δημοκρατία: Το πολιτικό σύστημα κατά το οποίο οι αποφάσεις λαμβάνονται απευθείας από τους πολίτες, χωρίς τη μεσολάβηση αντιπροσώπων(όπως στην αρχαία Αθήνα), κατ' αντιδιαστολή προς την έμμεση, την κοινοβουλευτική δημοκρατία.

2. Έμμεση / αντιπροσωπευτική δημοκρατία: Η συνηθέστερη μορφή σύγχρονου δημοκρατικού πολιτεύματος, κατά την οποία η πολιτική εξουσία ασκείται από τον λαό έμμεσα, μέσω αιρετών αντιπροσώπων κατά το Σύνταγμα.

3. Προεδρευομένη δημοκρατία: Η μορφή κοινοβουλευτικού πολιτεύματος, στο οποίο κεντρικό όργανο της εκτελεστικής εξουσίας είναι η κυβέρνηση που εξαρτάται από την εμπιστοσύνη της Βουλής, ενώ ο πρόεδρος της Δημοκρατίας εκλέγεται από τη Βουλή και δεν ασκεί ουσιαστικές πολιτικές αρμοδιότητες.

Αρχικά, το πολίτευμά μας λέγεται Δημοκρατία, επειδή την εξουσία δεν την ασκούν λίγοι πολίτες, αλλά όλος ο λαός. Όλοι οι πολίτες είναι ίσοι μπροστά στον νόμο για τις ιδιωτικές τους διαφορές. Για τα δημόσια αξιώματα προτιμώνται εκείνοι που είναι ικανοί και τα αξίζουν και όχι εκείνοι που ανήκουν σε μια ορισμένη τάξη. Κανείς, αν τύχει και δεν έχει υψηλή κοινωνική θέση ή αν είναι φτωχός, δεν εμποδίζεται γι' αυτό να υπηρετήσει την πολιτεία, αν έχει κάτι άξιο να προσφέρει. Στη δημόσια ζωή μας είμαστε ελεύθεροι, αλλά και στις καθημερινές μας σχέσεις δεν υποβλέπουμε ο ένας τον άλλο, δεν θυμώνουμε με τον γείτονά μας αν διασκεδάζει και δεν του δείχνουμε όψη πειραγμένου που, αν ίσως δεν τον βλέπει, όμως τον στενοχωρεί. Αν, ωστόσο, η αυστηρότητα λείπει από την καθημερινή μας ζωή, στα δημόσια πράγματα, από εσωτερικό σεβασμό, δεν παρανομούμε. Σεβόμαστε τους άρχοντες, πειθαρχούμε στους νόμους, και, μάλιστα, σε όσους έχουν γίνει για να προστατεύουν τους αδυνάτους και όσους που, αν και άγραφοι, είναι ντροπή να τους παραβαίνουμε. Όπως είναι εύλογο, τα περισσότερα κράτη του κόσμου έχουν επιλέξει το δημοκρατικό πολίτευμα ως τον ιδανικότερο τρόπο διακυβέρνησης, εφόσον είναι εκείνο που προσφέρει στους πολίτες τη δυνατότητα να εκφράζουν ελεύθερα τη βούλησή τους, επιλέγοντας οι ίδιοι τους αντιπροσώπους τους και την κυβέρνησή τους. Πολύ περισσότερο όμως διότι είναι το πολίτευμα με τα πιο ουσιαστικά οφέλη για τους πολίτες.

Μερικά από τα θετικά της δημοκρατίας είναι ότι διασφαλίζει την ελευθερία έκφρασης. Σε αντίθεση με τα απολυταρχικά καθεστώτα όπου οι πολίτες οφείλουν να υποτάσσονται και να ακολουθούν τις απόψεις και τις θελήσεις του ηγέτη ή της ηγετικής ομάδας, στη δημοκρατία οι πολίτες, είτε εντάσσονται στην πλειοψηφία είτε συνιστούν μειοψηφία, έχουν το δικαίωμα να εκφράζουν ελεύθερα τις ιδέες, τις απόψεις και τα

πιστεύω τους. Έτσι, παρά το γεγονός ότι η δημοκρατία δίνει τον έλεγχο στην πλειοψηφία, δεν εμποδίζει εκείνους που έχουν διαφορετική τοποθέτηση να εκφράζουν ελεύθερα τις θέσεις τους και να ασκούν ακόμη και αυστηρότατη κριτική στις κυρίαρχες απόψεις.

Επίσης, η δημοκρατία διασφαλίζει την ισότητα. Ένα σημαντικό όφελος για τους πολίτες των δημοκρατικών κοινωνιών είναι πως είναι πλήρως ισότιμοι απέναντι στο νόμο, αλλά και απέναντι στις προσφερόμενες ευκαιρίες ανάδειξης των δυνατοτήτων τους. Η δημοκρατία, άρα, δεν επιτρέπει διακρίσεις απέναντι στους πολίτες ούτε με βάση το φύλο, ούτε με βάση την εθνικότητα, τη θρησκευτική και σεξουαλική τους τοποθέτηση, την ηλικία, την κοινωνική τους θέση κλπ. Η ισότιμη αυτή αντιμετώπιση αποτελεί, μάλιστα, την αναγκαία προϋπόθεση για τη διασφάλιση της αξιοκρατίας, της ανάδειξης δηλαδή των πιο ικανών και των πιο κατάλληλων σε κάθε θέση εργασίας και σε κάθε αξίωμα.

Εξίσου σημαντικό είναι ότι, η δημοκρατία διασφαλίζει την αυτοπραγμάτωση του ατόμου. Το δημοκρατικό πολίτευμα προσφέρει στους πολίτες τη δυνατότητα καθορισμού της κοινωνικής και πολιτικής λειτουργίας ακριβώς διότι θεωρεί πως κάθε άνθρωπος αποτελεί μια οντότητα άξια πλήρους σεβασμού. Με αυτή, λοιπόν, τη βασική αρχή το δημοκρατικό πολίτευμα επιδιώκει να προσφέρει σε κάθε πολίτη τις αναγκαίες συνθήκες προκειμένου να καλλιεργήσει ολόπλευρα την προσωπικότητά του και να αναπτύξει στο έπακρο όλες τις δυνατότητές του, ώστε να εξασφαλίσει την καλύτερη δυνατή ζωή για τον ίδιο και την οικογένειά του.

Η έμμεση δημοκρατία είναι περισσότερο μια εικονική δημοκρατία. Στην έμμεση δημοκρατία η άποψη και η θέληση των πολιτών εκφράζεται με σαφή τρόπο μόνο στο πλαίσιο των εκλογών, εφόσον στην πραγματικότητα η εξουσία δεν ασκείται από τους ίδιους τους πολίτες αλλά από το μικρό αριθμό αντιπροσώπων που αυτοί εκλέγουν. Το μελανό σημείο αυτής της διαδικασίας, που υπονομεύει δραστικά την όλη δημοκρατικότητα του θέματος, είναι πως οι εκάστοτε αντιπρόσωποι κερδίζουν τις περισσότερες φορές την ψήφο και την εμπιστοσύνη των πολιτών υποσχόμενοι ευχάριστα πράγματα και σημαντικές αλλαγές, που ποτέ όμως δεν υλοποιούν. Το εκλογικό αποτέλεσμα επηρεάζεται έτσι από το λαϊκισμό και τη δημαγωγία, με αποτέλεσμα οι πολίτες να εκλέγουν τους αντιπροσώπους τους προσδοκώντας τελείως διαφορετικές αποφάσεις και δράσεις από αυτές που εκείνοι καταλήγουν να πράττουν.

Άρα, ό, τι ονομάζουμε δημοκρατία, μοιάζει περισσότερο με μια «ολιγαρχία», αφού δεν είναι λίγες οι φορές που η εκάστοτε κυβέρνηση επιβάλλει τη θέλησή της και λαμβάνει αποφάσεις που είναι αντίθετες με τις επιθυμίες των πολιτών, αλλά και με όσα είχε προεκλογικά υποσχεθεί και εξαγγείλει.

Στο πλαίσιο της σύγχρονης δημοκρατίας ενισχύεται η αναξιοκρατία, προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι πελατειακές σχέσεις των κομμάτων. Παρά τις προσπάθειες που έχουν γίνει προκειμένου να υπάρξει μια σχετική διαφάνεια σε ό, τι αφορά τουλάχιστον τις προσλήψεις στο δημόσιο τομέα, συνεχίζονται με ποικίλους, πλάγιους τρόπους οι κομματικές εξυπηρετήσεις, αφού οι πολιτικοί για να διασφαλίσουν την αναγκαία στήριξη δεν διστάζουν να αξιοποιούν τον δημόσιο τομέα, αλλά και τα χρήματα του δημοσίου -κυρίως με την απευθείας ανάθεση συμβάσεων έργου-, ώστε να προσφέρουν στους υποστηρικτές τους τα συμφωνηθέντα ανταλλάγματα.

Η αναξιοκρατία, που έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τη σαφώς εκφρασμένη πρόθεση του δημοκρατικού πολιτεύματος να διαφυλάττει την ισότητα και την αξιοκρατική αντιμετώπιση των πολιτών, αποτελεί μέρος μόνο του προβλήματος, αφού σε πολλά ακόμη ζητήματα γίνεται εμφανές πως οι συνταγματικές προβλέψεις περί προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και περί ισότιμης δράσης των πολιτών υφίστανται μόνο σε θεωρητικό επίπεδο. Η πραγματικότητα, άρα, του σύγχρονου δημοκρατικού πολιτεύματος απέχει πολύ από την ιδεατή του μορφή, όπως αυτή αποτυπώνεται στο Σύνταγμα και στους επιμέρους νόμους.

Οι διασυνδέσεις των πολιτικών με τα Μ.Μ.Ε. δημιουργούν εύλογες επιφυλάξεις για την ποιότητα της ενημέρωσης. Η δυνατότητα των Μ.Μ.Ε. να επηρεάζουν καθοριστικά τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται την κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα οι πολίτες, ωθεί ισχυρούς παράγοντες του οικονομικού και πολιτικού χώρου να διεκδικούν την ευνοϊκή συνεργασία με τα Μ.Μ.Ε. προκειμένου να κατευθύνουν προς όφελός τους την κοινή γνώμη. Η παραπληροφόρηση και η προπαγάνδα αποτελούν συνήθεις εκφάνσεις αυτών των αθέμιτων συνεργασιών, καθώς οι δημοσιογράφοι και οι δημοσιογραφικοί οργανισμοί επιχειρούν να συσκοτίσουν την πραγματική κατάσταση της χώρας και να χειραγωγήσουν έτσι τους πολίτες.

Είναι, εντούτοις, σαφές πως η δημοκρατία για να λειτουργήσει ορθά χρειάζεται αντικειμενική και ολοκληρωμένη πληροφόρηση, διότι μόνον έτσι είναι σε θέση οι πολίτες να κρίνουν τις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες και να επιλέξουν εκείνους τους πολιτικούς που θα προασπίσουν αποτελεσματικότερα τα συμφέροντα της πολιτείας.

Αναγκαίες προϋποθέσεις για την ορθή λειτουργία της δημοκρατίας:

Η λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στη δράση και στη συμπεριφορά των μεμονωμένων πολιτών, εφόσον είναι εκείνοι που επιλέγουν σε ποιους πολιτικούς θα εμπιστευτούν το μέλλον της πολιτείας, αλλά είναι κι εκείνοι που αποδέχονται ή με την αδράνειά τους συναινούν σιωπηλώς και επιτρέπουν τη διαιώνιση των διαφόρων παθογενειών στην πολιτική και κοινωνική πράξη. Προκειμένου, λοιπόν, να γίνει πραγματικότητα η ιδανική μορφή της δημοκρατίας, απαιτείται πρωτίστως η βελτίωση του ήθους και της ποιότητας των ίδιων των πολιτών.

Ειδικότερα:

- Οι πολίτες οφείλουν να κατανοήσουν πως θα πρέπει να επιζητούν πάντοτε εκείνο που είναι ωφελιμότερο για το σύνολο της πολιτείας και όχι για τα προσωπικά τους συμφέροντα, διότι επί της ουσίας μόνο αν ευημερεί η πολιτεία θα υπάρχουν οι κατάλληλες συνθήκες και για την ατομική τους ευημερία. Αν οι πολίτες επιμένουν να θέτουν το ατομικό πάνω από το συλλογικό, καταδικάζουν σε συνεχή δυσλειτουργία την πολιτεία και το κοινωνικό σύνολο.
- Οι πολίτες οφείλουν να διατηρούν ενεργό ενδιαφέρον για τις πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις, ώστε να έχουν μια καθαρή εικόνα για τις πράξεις και τις παραλείψεις των πολιτικών προσώπων. Διαφορετικά αφήνουν περιθώρια στους πολιτικούς να τους εξαπατούν και να τους παρασύρουν σε λανθασμένες επιλογές.
- Οι πολίτες οφείλουν να διατηρούν μια άτεγκτη στάση απέναντι σε όποιο φαινόμενο κοινωνικής αδικίας και ανισότητας αντικρίζουν. Μόνο η δική τους αντίδραση, άλλωστε, μπορεί να οδηγήσει σε κάποια πιθανή μελλοντική βελτίωση, εφόσον οι κρατούντες και οι οικονομικά ισχυροί δεν υποχωρούν παρά μόνο μπροστά στην επίμονη και δυναμική διαμαρτυρία των πολιτών.
- Οι πολίτες οφείλουν να διατηρούν μια διαλλακτική στάση στη μεταξύ τους επικοινωνία σχετικά με πολιτικά και κοινωνικά ζητήματα, διότι ο

φανατισμός αποτελεί αφενός μια αμιγώς αντιδημοκρατική κατάσταση και αφετέρου δεν τους επιτρέπει να κρίνουν ορθά και με καθαρή ματιά τα διάφορα ζητήματα.

Σημαντικό είναι ότι, θεμέλιος λίθος του δημοκρατικού πολιτεύματος είναι πάντοτε η παιδεία, καθώς μέσω αυτής προσφέρεται η κατάλληλη δημοκρατική αγωγή στους νέους πολίτες, αλλά και διασφαλίζεται η ενίσχυση της κριτικής τους ικανότητας προκειμένου να αποτρέπεται η χειραγωγή τους. Ειδικότερα:

- Μέσω της παιδείας οι νέοι αναπτύσσουν τις ποιότητες εκείνες που αρμόζουν σε μια δημοκρατική κοινωνία, όπως είναι η διαλλακτικότητα, η εκτίμηση στον διάλογο, η έλλειψη δογματισμού και η αίσθηση ευθύνης απέναντι τόσο στους συμπολίτες όσο και στην πολιτεία εν γένει.

- Οι νέοι μαθαίνουν συνάμα πόσο σημαντική είναι η ενεργή συμμετοχή τους στα κοινωνικά και πολιτικά δρώμενα, εφόσον τους επιτρέπει να έχουν προσωπική γνώση και να κατανοούν πληρέστερα το κοινωνικό τους περιβάλλον. Γνώση αναγκαία προκειμένου η διαμόρφωση της προσωπικής τους αντίληψης να βασίζεται όχι σε έμμεσες εμπειρίες και πληροφορίες αλλά σε προσωπική πείρα.

- Οι νέοι ερχόμενοι σ' επαφή με την ιστορία του τόπου κατανοούν τις σύγχρονες διεθνείς σχέσεις του κράτους, αντιλαμβάνονται το ευμετάβλητο των καταστάσεων, αλλά και τη διαχρονικά επιζήμια δράση των δημαγωγών.

Συμπερασματικά, κατά την άποψή μου κάθε πολιτεία χρειάζεται πολιτικούς που να αντιλαμβάνονται πως η δράση τους οφείλει να αποσκοπεί στο συλλογικά επωφελές και όχι στην προσωπική τους ευημερία και ανάδειξη, πολιτικούς διατεθειμένους να μιλήσουν με ειλικρίνεια στους πολίτες και να μη διστάζουν να πάρουν δύσκολες αποφάσεις, έστω κι αν δυσαρεστούν τους «ψηφοφόρους» τους, πολιτικούς που με υπευθυνότητα να προχωρούν σε μακροπρόθεσμους σχεδιασμούς για το όφελος της χώρας και να μην ενδίδουν σε ευκαιριακές πολιτικές λύσεις προκειμένου να γίνονται αρεστοί στους πολίτες. Τέλος θεωρώ τη δημοκρατία ως το καλύτερο πολιτικό σύστημα και το υποστηρίζω από την μεριά μου ως το βέλτιστο για την ανθρώπινη κοινωνία.

Εργασία 10^η «Ποιο από τα πολιτικά συστήματα και τη φιλοσοφία του υποστηρίζετε με επιχειρήματα, ως βέλτιστο για την ανθρώπινη κοινωνία»

Με τον όρο πολίτευμα ή πολιτικό σύστημα εννοείται το σύνολο των θεσμών, σύμφωνα με τους οποίους κυβερνάται ένα κράτος ή μια πολιτεία. Σε ό, τι αφορά το συνταγματικό δίκαιο είναι η ιδιαίτερη τάξη, σύμφωνα με την οποία η εκάστοτε πολιτεία ρυθμίζει την οργάνωση της εξουσίας και την θέση των πολιτών μέσα σε αυτή την τάξη. Ένας κάπως διαφορετικός –αλλά ισχύων ορισμός- για το πολίτευμα είναι πως πρόκειται για το σύνολο των κανόνων που καθορίζουν ποια είναι τα άμεσα όργανα της πολιτείας, τον τρόπο εκλογής τους, τις μεταξύ τους σχέσεις και τον κύκλο αρμοδιότητάς τους, όπως επίσης και την σχέση των ατόμων προς την πολιτική εξουσία. Είναι γνωστό πως όσα πολιτεύματα αποσκοπούν στο κοινό συμφέρον είναι ορθά, ενώ όσα εξυπηρετούν αποκλειστικά το συμφέρον των αρχόντων ανήκουν στις παρεκκλίσεις των ορθών πολιτευμάτων. Ποιο όμως από όλα τα πολιτεύματα θεωρείται ως το καλύτερο και αποτελεσματικότερο για την ανθρώπινη κοινωνία;

Τα πολιτεύματα είναι βέβαια πολυάριθμα, με πιο γνωστά τη μοναρχία, την αριστοκρατία και τη δημοκρατία. Μοναρχία είναι το πολίτευμα στο οποίο αρχηγός του κράτους είναι μόνο ένα άτομο, ο μονάρχης. Αυτό που την χαρακτηρίζει είναι ότι ο μονάρχης κρατά την θέση του ισόβια, και ότι η εξουσία μεταβιβάζεται συνήθως σε μέλος της οικογένειάς του χωρίς εκλογές. Ως Αριστοκρατία εννοείται εκείνο το πολίτευμα που στηρίζεται κατά τον Αριστοτέλη στη διακυβέρνηση των αρίστων. Οι άριστοι ταυτίστηκαν σταδιακά με τις ανώτερες τάξεις, ειδικότερα με τους μεγάλους γαιοκτήμονες και το φεουδαρχικό σύστημα. Τέλος, η δημοκρατία είναι το πολίτευμα όπου η εξουσία πηγάζει απ' τον λαό, ασκείται από τον λαό και εξυπηρετεί τα συμφέροντα του λαού.

Κατά τη γνώμη μου κανένα πολίτευμα δεν είναι απόλυτα τέλει καθώς όλα έχουν και τα θετικά και τα αρνητικά τους. Όμως πιστεύω πως αυτό στο οποίο θα καταφέρει να λειτουργήσει καλύτερα η κοινωνία είναι η δημοκρατία, καθώς η δημοκρατία προσφέρει πολλά που τα άλλα πολιτεύματα δεν προσφέρουν.

Για παράδειγμα η δημοκρατία διασφαλίζει την ελευθερία έκφρασης. Σε αντίθεση με τα απολυταρχικά καθεστώτα όπου οι πολίτες οφείλουν να

υποτάσσονται και να ακολουθούν τις απόψεις και τις θελήσεις του ηγέτη ή της ηγετικής ομάδας, στη δημοκρατία οι πολίτες, είτε εντάσσονται στην πλειοψηφία είτε συνιστούν μειοψηφία, έχουν το δικαίωμα να εκφράζουν ελεύθερα τις ιδέες, τις απόψεις και τα πιστεύω τους. Έτσι, παρά το γεγονός ότι η δημοκρατία δίνει τον έλεγχο στην πλειοψηφία, δεν εμποδίζει εκείνους που έχουν διαφορετική τοποθέτηση να εκφράζουν ελεύθερα τις θέσεις τους και να ασκούν ακόμη και αυστηρότατη κριτική στις κυρίαρχες απόψεις.

Επίσης, η δημοκρατία διασφαλίζει την ισότητα. Ένα σημαντικό όφελος για τους πολίτες των δημοκρατικών κοινωνιών είναι πως είναι πλήρως ισότιμοι απέναντι στο νόμο, αλλά και απέναντι στις προσφερόμενες ευκαιρίες ανάδειξης των δυνατοτήτων τους. Η δημοκρατία, άρα, δεν επιτρέπει διακρίσεις απέναντι στους πολίτες ούτε με βάση το φύλο, ούτε με βάση την εθνικότητα, τη θρησκευτική και σεξουαλική τους τοποθέτηση, την ηλικία, την κοινωνική τους θέση κλπ. Η ισότιμη αυτή αντιμετώπιση αποτελεί, μάλιστα, την αναγκαία προϋπόθεση για τη διασφάλιση της αξιοκρατίας, της ανάδειξης δηλαδή των πιο ικανών και των πιο κατάλληλων σε κάθε θέση εργασίας και σε κάθε αξίωμα.

Παράλληλα, η δημοκρατία διασφαλίζει την αυτοπραγμάτωση του ατόμου. Το δημοκρατικό πολίτευμα προσφέρει στους πολίτες τη δυνατότητα καθορισμού της κοινωνικής και πολιτικής λειτουργίας ακριβώς διότι θεωρεί πως κάθε άνθρωπος αποτελεί μια οντότητα άξια πλήρους σεβασμού. Με αυτή, λοιπόν, τη βασική αρχή το δημοκρατικό πολίτευμα επιδιώκει να προσφέρει σε κάθε πολίτη τις αναγκαίες συνθήκες προκειμένου να καλλιεργήσει ολόπλευρα την προσωπικότητά του και να αναπτύξει στο έπακρο όλες τις δυνατότητές του, ώστε να εξασφαλίσει την καλύτερη δυνατή ζωή για τον ίδιο και την οικογένειά του.

Χωρίς τη δημοκρατία οι πολίτες δεν έχουν την αναγκαία κοινωνική και πολιτική συνείδηση ώστε να θέτουν το συλλογικό συμφέρον πάνω από το ατομικό. Ένα σημαντικό πρόβλημα που ανοίγει το δρόμο στους δημαγωγούς είναι ακριβώς ο ατομικισμός των πολιτών, οι οποίοι επιλέγουν την παράταξη που θα τους εκπροσωπήσει, όχι με βάση το τι είναι καλό για το σύνολο της πολιτείας, αλλά με βάση το τι εξυπηρετεί τα προσωπικά τους συμφέροντα. Για παράδειγμα, αν ένα κόμμα εξαγγείλει προεκλογικά αυστηρή αξιολόγηση στον δημόσιο τομέα,

παρά το γεγονός πως μια τέτοια κίνηση θα λειτουργούσε επωφελώς για την κοινωνία, αφού θα οδηγούσε τις δημόσιες υπηρεσίες σε υψηλότερη απόδοση, οι δημόσιοι υπάλληλοι καταδικάζουν αυτό το κόμμα κι επιλέγουν εκείνο που θα τους υποσχεθεί σχετική «ασυλία».

Με παρόμοια λογική μεμονωμένοι πολίτες και ομάδες πολιτών επιλέγουν το κόμμα που θα στηρίξουν με αυστηρώς ατομικιστικά κριτήρια, αδιαφορώντας επί της ουσίας για το συνολικό πρόγραμμα του εκάστοτε κόμματος ή για τους κλάδους που θα ζημιώσει προκειμένου να εξυπηρετήσει τα δικά τους συμφέροντα.

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι η δημοκρατία παρέχει στην κοινωνία όλα τα απαραίτητα εφόδια για να αναπτυχθεί σωστά καθώς προβάλλει τις βασικές αρχές της δικαιοσύνης και της εντιμότητας. Επομένως η δημοκρατία θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως το κατάλληλο πολίτευμα για την ανάπτυξη της κοινωνίας.